

Déli Hírlap

ez az esztendő és kiadóhivatal: Timișoara, Gyulaférváros, Szentgyörgy-tér 4. Telefon: este 9 óráig 2-52, azontúl 10 vagy 2-42. Előfizetési árak külföldön: havonként 110 Lei, negyedévre 330 Lei, félévre 600 Lei és egész évre 1000 Lei vagy ezekkel egyenlő értékű valuta

POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. VUCHETICH ENDRE

Előfizetési árak Temesvárott és vidéken kézbesítéssel havonként 80 Lei, negyedévre 240 Lei, félévre 450 Lei, egész évre 900 Lei. Köztisztviselők és állami nyugdíjasok részére: havonként 60 Lei, negyedévre 180 Lei, félévre 350 Lei, egész évre 700 Lei

1929 / PENTEK / MAJUS 10

ÁRA 4 LEI BUKARESTBEN 5 LEI

TIMIȘOARA, V. ÉVF. / 105. SZÁM

Vig lakodalmi menetbe nem illenek siró arcok

Temesvár, május 9.

Nagyrománia fennállásának, az őszes románok egyesülésének első dekadumát ünneplik most. Gyulaférvári ünnepségek központja, ahol az osztrák és magyar monarchia összeomlása után az erdélyi és bánági románok nagy nemzetgyűlése kimondotta a románianság által lakott területeknek Óromániához való csatlakozását. Ezt a határozatot a nagyhatalmak a békeszerződéssel szentesítették. Magyarországon országos ünnepségek lesznek, amelyek holnap veszik kezdetüket. Ezek az ünnepségeken résztvesz az okmányok, Erdély, Bánág, Bukovina, Besszarábia románsága, sőt megjelenik az amerikai románok egy nagy küldöttsége is. Gyulaférvárra sereglenek messzi földről, hogy évszázados nemzeti álmaik valóra válásának tizedik évfordulóját megünnepeljék.

Megértjük az örömet és lelkesedést, amely eltölti a románok keblét.

Talán fokozottan tudjuk megérteni, mert szívünket éppen az elmúlt tíz esztendő sok csalódása és szenvedése tette fogékonyra és érzékenyebbé.

Ez az érzékenységünk és megértésünk magyarázza azt, — bármilyen paradoxsz legyen is hangzása, — hogy mi magyarok miért maradunk távol az egyesülési ünnepségektől. Tiszteletben tartjuk a nemzeti érzést, a nemzeti ünnepeket, amelyek milliók szívében keltenek visszhangot és így tisztelettel nézzük a május tizediki ünnepségeket is. Ennek az őszinte tiszteletnek érzésénél többet azonban senki sem követelhet tőlünk. Aki részvételünket erőszakolná, aki megjelenésünket kikényszerítené, nem számolna azokkal az érzésekkel nálunk, amelyek éppen ezeknek az ünnepségeknek rendezését a románság részéről indokoltá teszik. Az érzelmeknek hatását lebecsülni nem szabad. Különösen nem szabad ezt megtenni a nemzeti érzéseknél. Ezeknek népeket és államokat összetartó, sőt államalkotó erejét mindannyian ismerjük.

A hatalom, a kényszer, az erőszak létesíthet államokat, de fentartani fejleszteni, nagyra tenni, csak a nemzeti érzés, a nemzeti öntudat képes.

A romániai kisebbségi sorsba szakadt magyarság minden őszinte lojalitása, alkotmány- és törvénytisztelete mellett sem állhat az ünneplők sorába — ma még. És nem vétünk ezen lojalitás ellen, ha őszintén megmondjuk és becsületesen feltárjuk érzelmeinket. Nagyrománia születése, amikor az egyik oldalon régi vágyak teljesedését hozta magával, a másik oldalon adottságoknak, évszázados kapcsolatoknak megszüntetését vonta maga után. A mai generáció még ezen adottságok közepette élt és nevelkedett, ezeknek megszűnése tagadhatatlanul lelki, belső összeomlást eredményezett nálunk. Az elmúlt tíz esztendő alatt ezeket a romokat kellett eltakarítani, ezen romokból kellett új életlehetőségeket teremtenünk. És teremtettünk. Teremtettünk azzal a becsületes nyíltsággal és őszinteséggel, mely elfogadta a békeszerződés által létesített adottságokat, beleilleszkedett az új államkeretekbe minden ekspanzív törekvés nélkül.

Élt azonban bennünk a remény, amelyet alátámasztott és táplált az a törvények, szerződések és

egyezmények által biztosított kötelező ígéret, hogy mint kisebbségi nemzet is élvezhetjük mindazokat az emberi és nemzeti jogokat, amelyekért állítólag milliók áldozták életüket a világháboruban.

A remény színes virága azonban nem fejlődhetett ki teljes pompájában, a vigan daloló örömek kacagása keserű mosollyá görbült ajkunk szélein, mert ők lelkünkben a fájdalmas érzés, hogy a kisebbségi jogok a holt betűkből még nem tudtak életre kelni és velük szemben élő szomorú valóságként állanak orvoslásra váró sérelmeink. Nem akarunk ünneprontók lenni és azért nem is részletezzük ez alkalommal újból és újból ezeket a sérelmeket, de fel kellett említenünk indoklásul annak, hogy miért nem vehetünk részt a román nemzettestvér mostani ünnepén. Vigasságos lakodalmi menetbe nem illenek siró arcok. Románia magyarsága nem tüntet, nem érezte disszonáns szellemet, hanem a maga kielégítetlen és gyógyírt kereső elhagyatottságában és mellőzöttségében félreáll. Félreáll és nem vesz részt az ünnepi harsonák és zászlódszobákba öltözött ünnepi gyűlések fényétől. Ma még nem vehetünk részt őszinte, bensőséges érzésekkel az egyesülési évforduló ünnepségein. Méltón és szívünk minden melegével

csak akkor érkezik el számunkra az ünneplések korszaka, ha mindazoknak a jogoknak, amelyeket számunkra a gyulaférvári határozatok, a békeszerződés, a nemzetközi egyezmények és nem utolsósorban a mindenkori kormányok ígéretei kilátásba helyeztek és biztosítottak, birtokában leszünk.

Ma, amikor szívünk telve van fájdalommal, lelkünk aggodalommal — nem a múlt — a jövő miatt, amikor szomorú hétköznapunkba a halódó remény és fáradt ígéretetek sem tudnak már örömet hozni, hiányzanak bennünk azok az előfeltételek és lelki adottságok, melyek ilyen nagy nemzeti ünnep osztályosaivá és őszinte résztvevőivé tehetnének.

Románia magyarsága távolmarad a holnap kezdődő egyesülési ünnepségektől. Nem tüntet ezzel, nincs ennek az állásfoglalásnak semmi éle, hátsó gondolat sem vezérel bennünket. Tisztelettel és lojalitással szívünkben nézzük a román testvérnemzet ünnepelését, de kellő távolságból, hogy szomorúságunk a teljesítetlen kívánságok miatt ne zavarja az ünnepi harmóniát. És fohászunk minden nemzetek legfőbb urához, teremtse meg számunkra is az együttes ünnepelés lehetőségét. Gyulaférvárnak a szabadság és megértés levegőjében történelmivé avatott szelleme szállja meg azoknak gondolkodását, akiktől elsősorban függ ezeknek a lehetőségeknek megteremtése.

Tőzsdei árfolyamok

Zürichben a lei 3'08 Párisban 15'20

Temesvári magánárfolyamok 1929 május 9-én reggel:

A Kereskedelmi és Gazdasági Bank devizaosztályának árfolyamai. Minden pénznem mellett két számjegy áll. Ezek közül az első a vételt a második az eladást jelzi

Angol font 817¹/₂ 819¹/₈ — Dollár 168'12'5, 168'46¹/₂ — Hollandi for. 67'75, 67'89 — Dinár 2'96¹/₂, 2'97'10 — Francia frank 6'58¹/₂, 6'60 — Olasz lira 8'83, 8'85 — Cseh kor. 4'98, 4'99⁵/₈ — Német márka 39'96, 40'04 — Osztr. schilling 23'66, 23'71 — Magy. pengő 29'36, 29'42 — Sv. frank 32'45¹/₂, 32'52

Terményárak:

Buza 760, tengeri 740, árpa 650, zab 650, rozs 670, korpa 490, burgonya 300 lei száz kilónként. Napraforgómag 7, tökmag 14, bab 27, lucerna és vörös lóhere 57 lei kilónként.

LINOLEUM

futószőnyeg, perzsa és egyéb mintákkal Lei 78.—
padlóbevonáshoz 200 cm. szélességben m²-kint „ 143.—
linoleum ebédülőszőnyeg 200x300 „ 870.—

HAAS LIPÓT

Linoleum- és Szőnyegáruház
Timișoara, Bulev. Regele Ferdinand 5

Ha vásárolni akar
Ha még nem vásárolt
Ha jól és olcsón akar vásárolni

Trench-coatot, tavaszi felöltőt, öltönyt, készen vagy mérték után, úgy forduljon bizalommal Bánát legnagyobb ruhaáruházához
Hitelképes egyének részletfizetésre készpénzárban vásárolhatnak

KINCS ARTUR

Temesvár-Gyárváros, Andrassy-ut
TELEFON 18-53. TELEFON 18-53.

Száraz adatok, melyek mögött magyar sorstratégia húzódik meg

Vásáros, május 7.

Szomorúság, bánat, gond, mellőzés, igazságtalanság, lemondás, — ez ma a magyar sors Romániában. És mind-ebből bőséges osztályrész jut ki első-sorban a falvak népének és ott is a szegény telepeseknek. Ezeknek a helyzete majdnem mindenütt egyforma és ha elmondjuk az egyikét, elmondtuk vele a többiét is. Mégis, mégis a tolamra kívánczik, hogy eseteljem a vásárosi magyarság mai helyzetét.

Husz éves község

Vásáros krassói községet a magyar kormány 1908-ban telepítette. A telepes község kétszáz méternyi távolságra került a szomszédos és románok által lakott Targovista községtől. Közigazgatásilag az új község a régihez lett csatolva, de gazdasági adminisztrációja egészen 1922-ig önálló volt. Vásáros községet a magyar földmivelésügyi miniszterium ötven gazdálkodó, tíz kis és tizenöt munkásteleppel létesítette. Egy gazdálkodó telep állott tizenöt hold szántóból, egy hold rétből, nyolcszáz négyszögöl szőlőből, nyolcszáz négyszögöl beltelekből és három hold osztatlan közös legelőből. Egy kis telepet három hold és négyszáz négyszögöl szántó, négyszáz négyszögöl szőlő, nyolcszáz négyszögöl beltelek és egy hold osztatlan közös legelő alkotott. Egy-egy munkástelep nyolcszáz négyszögöl beltelekből állott. A munkásteleket napszámosok és kisiparosok kapták. Azonkívül a templom, az iskola, a paplak, a községháza a jegyzői ház és az ovóda részére egyenkint nyolcszáz négyszögöl belteleket hasítottak ki. A határban pedig tizenöt hold egyházi, nyolc hold tanítói, öt hold óvónői, öt hold kántori, hét hold községi és tizenhárom hold illetményes földet jelöltek ki, kapott ezenfelül a község egy hold füzezteletet, másfél hold csemetekertet, másfél hold eprest, egy hold temetőt, fél hold dögteret, végül bent a községben egy hold piacot.

Fizet a telepes

A magyar államkincstár ezeket a földeket a telepeseknek ötven éves törlesztésre adta el. A vásárosiak a törlesztéseket 1920-ig pontosan teljesítették is. Közben azonban bekövetkezett a román impérium és azért a telepesek elhatározták, hogy a telepek árának hátralékos részét az esetleges komplikációk elkerülése végett egyszerre egy összegben kifizetik. Ezt az 1920. évi aratás után—augusztusban—negyvennégy gazdálkodó és kilenc kis telep tulajdonosa meg is cselekedte. Ezek, valamint a törlesztéssel régebben végzett munkástelepeselek, ezzel telekkönyvi tulajdonosok lettek, mielőtt még az agrár törvény életbe lépett volna. Az eszközölt befizetést 1920-ban már a román kincstár nyugtázta és adta meg a telekkönyvi bekebelezéshez az engedélyt.

Igazság nevében

Azonban 1926-ban jött az agrártörvény végrehajtása és Vásároson a kisajátítás azzal kezdődött, hogy a községi, egyházi és egyéb közhasznú földeket mind elvették. Aztán rákerült a sor a telepekre és senki nem törődött azzal, hogy azok — elenyésző kivételtől eltekintve — ki vannak fizetve. Az ötven gazdálkodó telepből tizen teljesen az utolsó tenyérnyi helyig kisajá-

titottak, harminckettőből öt-öt, nyolc-ból pedig tíz-tíz holdat hagytak meg. A tíz kistelepből kettőt egészen, nyolcat pedig majdnem egészen sajátítottak ki. A teljesen kisajátított tizenkét telepből nagy utánjárásra 1927-ben és 1928-ban visszaadtak valamiképp. Közvetlenül a község mellett minden telephez két-két hold veteményes föld is tartozott, amelyen dohányt, dinnyét, káposztát és zöldséget termesztettek. Ezt is kisajátították, de később a földmivelésügyi miniszterium elrendelte a

A magyar fiu majd örököl

Mostoha elbánásban részesültek a vásárosi magyarok akkor is, amikor a föld igényjogosultak tablóját megszerkesztették. 1922-ben a román községben tizen nyolc, a magyar községben négy igényjogosult volt. 1926-ban a kisajátítás után a jegyzéket kiegészítették és Vásáros román részében lett kilencven, a magyar fertályon pedig lett hat igényjogosult. A román községben van száz-tizennyolc ház és kilencven igényjogosult, a magyar községben hetven ház és csak hat igényjogosult. Harminenég magyar telepeseknek van olyan fia, aki

visszaadást, ami azonban a helyi hatóságok önhatalma miatt mindmáig nem történt meg. A vásárosi telepesek szívesen holdnyi legelőjét minden tiltakozás ellenére közösnek nyilvánították a telepes és a román község gazdái részére annak ellenére, hogy ezeknek most is még százötven hold külön legelőjük van, azonfelül az ötven gazdálkodó telepestől kisajátított egy-egy hold kaszálót és kis telepesektől kisajátított harminkét és fél hold szántóföldet szintén legelőnek használják.

a háborút megjárta és egyébként is minden joga meg van az igényjogosultságra, mert hiszen apjuk telepéből mindössze öt-öt hold föld maradt meg. Ezt a harminenég igényjogosultat elutasították azzal, hogy örökölni fognak az apjuktól.

Ebben a cikkben csak száraz adatokat soroltam fel. Ezek a száraz adatok azonban nedvessé teszik az olvasó szemét. Ez a cikk pedig csak egy szeglet a romániai magyar telepesek sorsképeiből.

Kubán Endre.

Soha le nem mondanak a magyarok a Tótföldről — állította a csehszlovák külügyminiszter

Prága, május 8.

(Saját tudósítónktól.)

Csehszlovákia külügyminisztere rendkívül érdekes előadásorozatot tartott Kassán és Pozsonyban, melyet Prágában megismételt. Előadásában főleg a Tótföld helyzetével foglalkozott és ennek a problémának nemzetközi jelentőségével. Kiderült szavai-ból, hogy a tótok földje lelkileg még nem lett integráns része Csehszlova-

kiának és amíg ezt a célt el nem érik, nem is lehet megnyugvásról beszélni. A mi államunk és népünk Európa szívében van, — mondotta. Földrajzi helyzete a nemzetközi politikában rendkívüli jelentőséget ad neki. Mi három kultúra: a germán, a szláv és a keleteurópai kulturák határán élünk. Ebből a helyzetünkből kifolyólag fontos misszió vár ránk, minde-nekelőtt pedig Szlovákiának van

Mielőtt tavaszi szükségletét
fő- és gyermek-
öltönyök és felöltőkben
beszerezné, keresse fel saját érdekében
Hoffmann Mór ruha-
áruházát
Belváros, Hunyadi-u. 8. sz. a.
Kedvező részletfizetési feltételek!
Külön mértékosztály.

nemzetközi különfeladata. A cseh országoknak, amelyeket a német tengerzár körül, itt van az egyetlen kijárásuk Kelet felé. Szlovákia a mi számunkra élő hid Lengyelország felé és egyrészt a románokhoz, másrészt az oroszokhoz visz közelebb. Bástyá számunkra azokkal szemben, akik minket beszorítani, elnyelni vagy gyöngíteni szeretnének. Ezért a Tótföld mindig harc tárgya lesz a soha le nem mondó magyar integralizmus részére. Kelet-európa helyzete még sokáig ébren fogja tartani a magyar köröknek Szlovákiára való vágyódását. Ez a vágy csak akkor szűnik majd meg, ha Szlovákiában végbe ment a teljes szellemi és nemzeti regeneráció. Mi ennek érdekében a harcot tovább vivjük. A tótoknak és a Tótföldnek el kell érni Európa kulturális, szociális és gazdasági niveljét. Középeurópa egész koncepciója ennek a kérdésnek a megoldásától függ. Előadása végén végighuzta a csehszlovákiai magyarság száján a mézesmadzagot, amelynek keserű reményedességétől már megcsömrölte. Bejelentette, hogy rövidesen megoldják a magyar nyugdíjasok és optánsok ügyét és megvalósítják a szlovákiai földreformot is. Igéretet tett arra vonatkozólag is, hogy a kisebbségek nemzetiségét respektálják és nem igyekeznek elnemzetleníteni őket. Hogy ezeket az ígéreteket mennyire komolyan gondolja, azt már megtanulhattuk az eddigi rövid együttélés alatt is.

Ne késlekedjék

hanem

vegye meg még ma a világ
legolcsóbb kocsiját,

CHEVROLET

TOURING LEI 130.000

melyet a legnagyobb automobily-gyár, a „General Motors“ ajánl
Önnek.

Autorizált képviselőt:

R. SARTOR & Co.

Timișoara-Iosefin, a kalapgyárral szemben.

Parasztlázadás

Melyet egy gazda fia szított, mert apjánál a hatóságok titkos szeszfőzdét lepleztek le és ezt le akarták foglalni

Hatósági közegek veszedelemben

Nagyvárad, május 8.

Nagyvárad pénzügyigazgatóságán nemrég szereztek arról, hogy a megyében nagymennyiségű fekete szesz került forgalomba. Fekete szesznek azt a szeszt nevezik, amelyet nem főznek szeszszűrővel. Megindították a nyomozást és annak szálai a biharmegyei Benyes-Konkolyos községbe vezettek. Tegnap délelőtt Hodosan nagyváradi pénzügyi biztos egy csendőr kíséretében automobilon Belényes-Konkolyosra hajtatott. A két hatósági szeszszűrő kutatói megkezdte a titkos szesz főzése után és eljutottak Fenesi János gazda házába. Ott legnagyobb meglepetésükre egy teljesen berendezett modern szeszfőzdét, azonkívül még hordóban kész szeszt is találtak. Hodosan pénzügyi biztos és a csendőr megegyezés alapján megállapítás után hozzáfűrték a szesz hordók lepecsételését.

Fenesi János gazda fia erre kiérkezett a ház elé és ott torkaszakadtból kezdett kiabálni:

— Segítség, emberek, segítség! Tolvajok törtek ránk! Ki akarnak rabolni! Ne hagyjatok! Segítség!

A lárma összehívta a falu lakosságát és a férfiak ásókkal, kapákkal és furkósokkal seregltek a ház elé. Voltak olyanok is, akik fejszéssel jöttek és azokat fenyegetően rázogatták levegőben. A Fenesi által felizgatott parasztok körülfogták a házat és minden fenyegető magatartást tanusítottak. Hodosan és a csendőr nagy veszedelemben fogtak és csak igen nehezen tudták az ostromlott házat elhagyni. Azonnal autójukba ültek és gyorsan visszatértek Nagyváradra. Rögtön a vármegyei prefekturára siettek és jelentést tettek Maioreseu prefektusnak. Az eset híre különben akkorára már eljutott Nagyváradra is, ahol az emberek a legnagyobb izgalommal már arról beszéltek, hogy Belényes-Konkolyon parasztlázadás tört

ki. Maioreseu vármegyei prefektus hivatalos személyek kíséretében autón azonnal Belényes-Konkolyosra ment, ahol szigorú vizsgálatot tartott. A vizsgálat eredményét még nem hozták

nyilvánosságra. Fenesi Jánost és fiát a csendőrség letartóztatta és bezáratotta a nagyváradi ügyészségi fogházba. A faluban a nyugalom ismét helyreállt.

Anghelescunak kevése a román liceum Erdélyben

Bukarest, május 10.

A kamara tegnapi ülésén Pop-Cicio István elnök javasolja, hogy az egyesületi ünnepségek emlékére a törvényhozó testületek tagjai létesítsenek négy milliós alapot a hadiözvegyek és árvák felségélyezésére. Ezt az összeget a parlamenti tagok napidijából gyűjtenék össze. A javaslatot elfogadták.

Stanescu a buza megyei 103 községi tanács törvényellenes feloszlását tette szóvá. Raduceanu kérdezi az igazságügyminisztert, hogy mi van az amnesztia javaslattal?

Junián igazságügyminiszter jelenté, hogy a két napos szünet után a

javaslatot beterjeszti.

Mironescu külügyminiszter benyújtja az I. Ferdinánd király érdemrendről szóló javaslatot, amelyet a kamara elfogad.

A szenátus tegnapi ülésén Anghelescu volt közoktatásügyi miniszter a középiskolai oktatásról szóló javaslatához szolt és megállapította, hogy az érettségi vizsga szükséges különösen Erdélyben és Besszarábiában, ahol a román liceumok száma igen kevés.

Mironescu külügyminiszter a szenátusban is beterjesztette az I. Ferdinánd király érdemrendről szóló javaslatot.

Kocsira való zsákmány

került elő azokból a holmiból, miket a cigányok loptak össze

Temesvár, május 9.

A rendőrség a múlt héten elfogott tizenhét tagú cigánybanda ügyében a csendőrséggel együttesen még mindig folytatja a nyomozást. A cigányokkal a csendőrök most faluról falura járnak, hogy megállapítsák teljes bűnlajstromukat. A két kocsirakományt kitevő lopott holmiból, amelyet a cigányoknál lefoglaltak, a károsultak sorra válogatják ki a maguk dolgait. A legtöbb helyen maguk a cigányok mondják meg, hogy kitől mit loptak. A zsákmánynak azonban csak egy része való román területről, nagy részét Jugoszláviában rabolták össze és hozták magukkal.

Tegnap a verseci rendőrség igazoló

iratával Pasula Ruzsa margitai lakos érkezett Jugoszláviából Temesvárra. A tolvaj cigányok Pasula Ruzsa házába is betörtek és onnan különböző értékeket harácsolnak. Pasula Ruzsa elmondta Gutu Athanasz rendőr igazgató előtt, hogy a cigánybanda tőle hat darab nagy selyemkendőt, ötvenhat darab aranyozott ezüst kordnát és hat darab aranyozott ezüst ötkoronást, amelyek két nehéz aranyláncra vannak erősítve, továbbá különböző apróbb ékszereket és ruhaneműket loptak. Pasula Ruzsa a lopott tárgyakról pontos leírást adott és azokat ennek alapján a bűnjelek között meg is találták. A holmikát kiszolgáltatták a tulajdonosnőnek.

Halálos ágyán vallotta be, hogy évek előtt leányával együtt megölte férjét

Zólyom, május 8.

Mogyoród zólyom megyei faluban hat esztendő előtt eltűnt Franyó János kisbirtokos. A felesége és a leánya azt híresztelték, hogy Franyó Magyarországra ment. Az évek múltak és a községben mindenki arról volt meggyőződve, hogy Franyó János Magyarországon meghalt. Idővel Franyóné leánya férjhez ment egy Gazsó nevű munkáshoz. Később visszatért Argentínából Franyóné fia, aki még a háború előtt vándorolt ki oda,

megnősült és feleségével Motyova községben telepedett le. Franyóné akkor Mogyoródon hagyta férjes leányát és maga is fiához költözött Motyovára. A múlt héten aztán az öregasszony hirtelen beteg lett és amikor közeledni érezte a halálát, ágyához hívta fiát és közölte vele, hogy apja Mogyoród község határában egy fűzfa alatt van elásva. Mielőtt többet mondhatott volna, az öreg asszony meghalt. A temetés után Franyó György bejelentette a csendőrségnek anyja vallomását. A

csendőrség letartóztatta Gazsónét, aki tagadta, hogy apja meggyilkolásában része volna. Apját — mondotta — anyja ölte meg éjszaka álmában, mert előtte való nap összeveszett vele, ő csak az elásásnál segédkezett. A csendőrség a jelzett fűzfa alatt fölésta a földet és találtak egy férficsontvázat. A gödörben talált bakancsról és ruhafoszlányokról megállapították, hogy tényleg a meggyilkolt Franyó földi maradványait találták meg. Gazsónét, aki ellen alapos a gyanu, hogy anyjának a gyilkosságánál segédkezett, letartóztatták.

Magyarország

angol barátainak megbecsülése

Budapest, május 8.

A magyar távirati iroda londoni levezetője kérdést intézett Lord Sydenhamhoz, Lord Newtonhoz és Sir Robert Gowerhoz, hogy miképpen fogadták azt a hirt, amely szerint a budapesti Pázmány egyetem disz doktori oklevéllel tüntette ki őket. Mindhárom kijelentették, hogy a magyar sajtó utján a legnagyobb örömmel mondanak köszönetet az őket ért megtiszteltetésért. Sydenham lord többek között ezeket mondotta: Ameddig élek, igyekezni fogok szolgálni Magyarországnak minden erőmmel, amelyet a sors még számomra meghagyott. Sir Robert Gower így nyilatkozott: Hosszu közpályámon talán semmi nem szerzett olyan ösztönös örömet és lelki megnyugvást, mint amikor tehettem valamit Magyarországnak érdekében. Mindig az volt az érzésem, hogy amit Magyarországnak tettem, azt jó ügyért tettem és meg vagyok győződve, hogy a világ igazságtalanul bánt ezzel a szerencsétlen nemzettel. Newton lord ezt mondotta: Ugy érzem, hogy tulbeesülték Magyarországnak tett szolgálataimat és hangsúlyozom, hogy nem fogom elfelejteni a magyar nemzet háláját.

TROZKIJ HARAGSZIK A ZSIDÓKRA. Párisból jelentik: Jeruzsálemből érkezett távirat szerint Trozkij felkérte a konstantinápolyi főmufit, hogy avassa be a mohamedán vallás rejtelseibe. Trozkij ugyanis kijelentette, hogy mivel a zsidók kiközösítették, áttér a mohamedán hitre.

A TEMESVÁRIAK KEDVELT TALÁLKOZÓHELYE BUDAPESTEN

KÖZPONTI SZÁLLODA

VII., Baross-tér 23
a keleti pályaudvarral szemben

Központi fűtés, hideg-, melegviz, telefon, rádió a szobákban; lift, fürdők; mérsékelt árak.

Ultravitamin-tej

Az angolkór (rachitis) megelőzése és gyógyítása ultraviolet sugárakkal besugárzott tejjel.

Gyermekek, terhes és szoptató anyák, kimerült szervezetek erős szellemi munkát végzők részére életszükséglet.

Előjegyzéseket felvesz;

Augustin Wátz, tejipari vállalat
Timisoara, Piata Tepes Voda 1. sz.
(Eisenstädter ház). Telefon: 15-90.

Nyári ujdonságok

nőruhák, komple és selyemruhák nagy választékban

JASZENSZKY

Temesvár-Gyárvaros, Kossuth-tér

2136

Három magyar kisdíák átszökött a határon

Temesvár, május 9.

Molnár Béla, Nagy Sándor és Orbán Vince a makói gimnáziumi internátus lakói voltak még három nap előtt. A kis lurkók azonban valami gyermekesínyt követtek el, amiért a tanárok megfedték őket. Ezt a vélt sérelmet annyira a szívükbe vették, hogy elhatározták, világgá mennek. Éjszaka az esti vacsoránál félretett kenyérral a zsebükben kilopózták az internátusból, kiszöktek a városból és gyalog mentek a közeli román határig. Ott sikerült is nekik átsompolyogni. Román területen azonban egyenesen egy határőrző katona karjai közé futottak. A katona a három apró határátlépőt Temesvárra hozta, ahol ideiglenesen az ügyészségi fogházban helyezték el őket. A három kis vendéggel az ügyészségen elnéző szeretettel bánnak és amennyire az a fogházban lehetséges, még kényeztetik is őket és jó falatokat tálalnak eléjük.

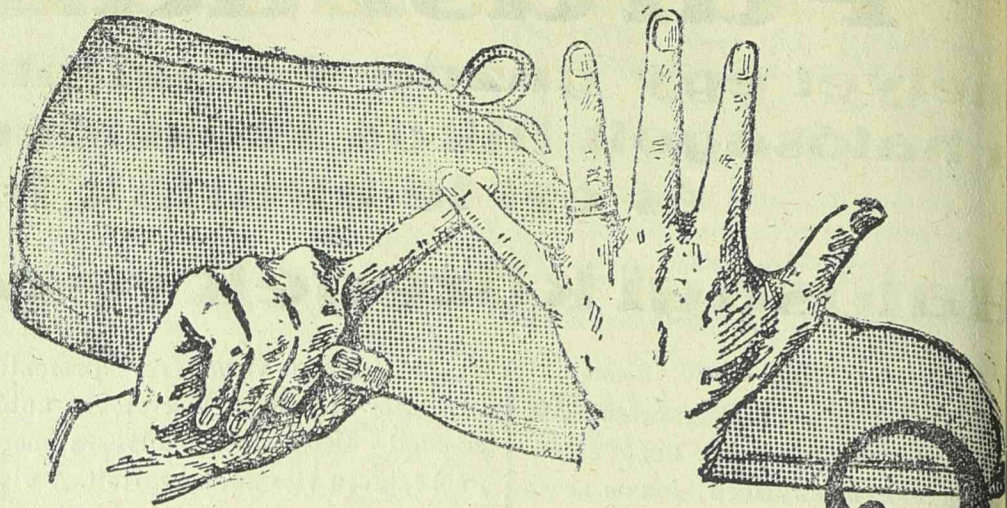
A hatóságok éppen arról tanácskoztak, hogy mit is csináljanak a három világbolygó kisdíákkal, amikor

tegnap délelőtt a temesvári rendőrprefektura táviratot kapott a szökevény Molnár Béla apjától, aki mérnök Békésabán. A távirat, amelyet az aggódo apa küldött, a következő:

Rendőrprefektura Temesvár.

A makói internátusból megszökött Béla fiam átvételével Nagyzerenden lakó román állampolgár sógoromat, Hevesi Józsefet biztam meg. Nagyon kérem az elkeseredett gyermekkel jószágosan bánni és vele közölni, hogy megbocsátottunk neki. Kérem őt a szükséges iratokkal ellátni, hogy Lökősházán átvehessem. Végül kérem a fiu meg gondolatlan tettét a szülő szemével vizsgálni és azt megbocsátani. Választ kér Molnár Béla mérnök Békésabán.

A temesvári hatóságok a legjobb akarattal viseltetnek a három kis dezertorral szemben és keresik a módját, hogy miképpen juttassák vissza őket aggódo szülőikhez.

Miért kell megvenni a
»Dorco«
gummitalpú vászoncipőt?

1. mert **lartós,**
2. mert **kényelmes,**
3. mert **könnyű,**
4. mert **tetszelős,**

5. mert

olesó.

Ügyeljen a Dorco védjegyre!

Csak papíron van meg a városok és megyék autonómiája, mert a miniszteriumok állandó törléseket eszközölnék a költségvetéseken

Az aradi alispán utiáltalánya

Temesvár, május 9.

A temesvári ítélőtábla mint közigazgatási bíróság a vármegyék autonómiája szempontjából elvi jelentőségű döntést hozott. Lazar Ágost dr. aradi alispánnak Arad megye nagytanácsa utiáltalány fejében havi hétezer leit szavazott meg és ezt az összeget felvették a költségvetésbe is. Amikor a költségvetés jóváhagyás végett a belügyminiszteriumba került, a miniszterium az utiáltalány összegét ötezer leiben állapította meg. A nagytanács újból tárgyalta a miniszterium leszállítását és azt nem vette tudomásul, hanem az alispánnak újlag hét-ezer leit utiáltalányt szavazott meg.

Az aradi prefektus viszont nem volt hajlandó a hétezer leit kiutalni, hanem ragaszkodott a miniszterium által megállapított ötezer leikhez.

Erre Lazar alispán a közigazgatási bírósághoz panaszt nyújtott be. A tábla tegnap tartotta meg a tárgyalást. Lazar alispán képviselőjében Grofsorean Kornél dr. előadta, hogy a prefektus álláspontja téves volt akkor, amikor a vármegyey nagytanács döntését nem tette magáévá. Grofsorean Kornél példákkal illusztrálta, hogy a megyék és városok autonómiája valójában csak papíron van meg. Utalt a legújabb temesvári esetekre, amikor a közegészségügyi miniszterium értesítette Temesvár városát, hogy 1928. évi költségvetésébe

négy millió leit irányozzon elő a közkórház építési munkálatainak folytatására, a belügyminiszterium viszont törölt ebből az összegből.

Kifejtette, hogy a miniszteriumnak csak ellenőrzési és javaslati, de nem utasítási joga van a költségvetéseket illetően. Ezen az alapon kérte, hogy Lazar Ágostonnak utalják ki a megyey nagytanács által megszavazott hétezer leit utiáltalányt. A tábla Marta Sándor dr. táblai főelnök elnöklété mellett helytadott Lazar Ágost dr. kérelmének és utasította a prefektust, hogy a nagytanács által megszavazott hétezer leit utalja ki. A közigazgatási bíróság határozatában elvi jelentőségű döntést hozott. Megállapította, hogy a közigazgatási törvény értelmében a megyék és városok költségvetésük összeállítását illetően autonómiával rendelkeznek.

Ebbe az autonómiába való beavatkozásához a belügyminiszteriumnak sincsen joga és

a miniszterium szerepe abban merül ki, hogy ellenőrzi, vajjon a költségvetésbe felvett tételek a célnak megfelelő felhasználást nyernek-e.

Törlésre és új tételek bevezetésére a miniszteriumnak joga nincsen, legfeljebb javaslatot tehet, amint azt az adott esetben tette. Azonban a megye és a város szuverén joga, hogy a miniszterium ajánlásait elfogadjassa vagy sem. A táblának ez a döntése világosságot derített a megyék és városok pénzügyi autonómiája tekintetében.

Tíz házat épít már a temesvári Házépítő Szövetkezet és hozzáfognak harminc más házhoz is

Temesvár, május 9.

Általános feltűnést keltett az a cikkünk, amellyel a Duci bácsi néven ismert Deutsch Ferenc, a számos szélhámosságáról hírhedt egykori temesvári kabarés legújabb stiklijéről számoltunk be. Deutsch Ferenc Bukarestben vállalatot létesített és azt híresztelte magáról, hogy összeköttetésben áll a híres franciaországi Le Bau-Piketty céggel, amely európaszerte nagyszabású építkezéseket végez. Kiderült azonban rövidesen, hogy Deutsch Ferencnek és vállalatának semmi köze nincsen Le Bau-Pikettyhez, amely cégnek jelenleg Romániában nincsen is képviselője.

A temesvári francia konzulátusnál nyert értesülés szerint a Le Bau-Piketty cég sokmillió vállalat, amely

Franciaországban és Belgiumban új jáépítette a háboru alatt elpusztított területeket. A céggel komoly tárgyalásokat folytat és pedig közvetlenül a temesvári Házépítő Szövetkezet azon az alapon, hogy a cégnek nem teljesít előre fizetéseket, hanem csak olyan arányban, amint az építkezés folyik. Az épületnél az alap elkészítésekor tíz százalékot, a falak elkészültével ismét tíz és az épületnek tető alá kerülésekor a harmadik tíz százalékot fizeti a ház értékének, a többit pedig tízenöt, illetve husz évi amortizációval kell megfizetni.

Ezektől a tárgyalásoktól függetlenül a temesvári Házépítő Szövetkezet máris nagyban folytatja működését és jelenleg tíz háza van épülőfélben, harminc más házhoz pedig már legköze-

lebb hozzáfognak. Az épülőfélben lévő házak állványain nagy táblák hirdetik, hogy azokat a Házépítő Szövetkezet építteti. A szövetkezetnek az építési anyagok beszerzésére saját szindikátusa van és a terveket, mindenkinek tetszése és izlése szerint a szövetkezet saját mérnökei szerkesztik. A szövetkezet működéséről bárkinek ad felvilágosítást Roósz Péter vezérigazgató a Hunyadi-ut 8. szám alatti irodájában.

Wieselmayer Gyula

Temesvár, május 9.

Wieselmayer Gyula espere nyugalmazott plébános örökre lehunyta szemét. Két esztendő előtt vonult nyugalmába, azóta Temesvárott élt a Hattyu-utca 48. szám alatt lakott. Az öreg lelkész, akinek egyaránt gyermege volt már a szeme és a lába, naponta elment az erzsébetvárosi templomba és ott misét mondott. A múlt év tavaszán ülte meg pappá szentelésének harmincadik évfordulóját, amely alkalommal nagy papi segédlettel mondta aranymiséjét. Wieselmayer Gyula 1845-ben született és 1868-ban szentelték pappá Temesvárott. Előbb hat esztendőn keresztül a Józsefvárosba mint káplán működött, majd 1874-ben Németszentmihályon plébános lett és ott maradt 1891-ig, amikor hasonló méltóságban Kisbeeskerekre került. Kisbeeskerekben — közben 1911-ben espere lett — 1927-ben történt nyugdíjazása maradt. Egy hét óta ágyban fekvő beteg volt és tegnapelőtt Pacha Ágost püspök is meglátogatta és megáldotta. A halotti szentségek ájtatos felvétel után tegnap reggel jobblétre szentelt. Temetése, amelyen a gyászszertartást Kayser Lajos prelátus fogja végezni, ma délután felhatkor lesz az erzsébetvárosi temető kápolnájában. Lelkéért az engesztelő szentmiséidőszakot holnap reggel nyolc órakor mutatják be a szalvatoriánus rendház kápolnájában az Erzsébetvárosban.

MOSZKVBAN ÖRÜLNEK A BERLINI VÉRFOURDÖNEK. Berlinből jelentik: Severing belügyminiszter a parlament költségvetési bizottságánakülésén szenzációs nyilatkozatot tett, melyben reámutatott a legutóbbi kommunista zavargások hátterére. Kijelentette a belügyminiszter, hogy a kommunisták harca a rendőrség ellen orántssem volt védelmi harc, amit bizonyít a Moszkvából jövő üdvözlő táv-iratok egész tömege. A bolsevistapárt legnagyobb lelkesedéssel üdvözölte berlini kommunistapártot, amiért annak sikerült polgárháborút szítani. Fangoztatja, hogy a mostani tüntetéseket Moszkvában csupán előjátéknak tekintették.

— Az új osztrák kormány bemutatkozása Bécsből jelentik: Streeruwitz kancellár kormánya tegnap bemutatkozott. Az új kormányelnök kijelentette, hogy Seipel munkáját fogja folytatni úgy a belpolitikában, mint a külpolitikában. A szomszédos országokkal, különösen pedig Németországgal, jó viszonyban akar lenni. A szomszédos államokkal mielőbb létre kell hozni a kereskedelmi szerződéseket. Nagy munkaprogram áll előtte — mondotta — és a jövő fogja megmutatni, hogy ebből mit válthat valóra.

— Terjed a feketehimlő a kontinensen is. Bécsből jelentik: Az osztrák főváros egészségügyi hivatala rendkívül szigorú intézkedéseket fogantatosított, mivel tudomást szerzett arról, hogy a feketehimlő a szomszédos Szlovéniában is fellépett. Mindenkit felszólítanak, hogy a járványos betegség ellen oltsa be magát. A gráci Tagespst laibachi jelentés alapján azt írja, hogy az egyik laibachi szállodában feketehimlőben megbetegedett egy férfi, aki Angliából jött és legutóbb Triesztben tartózkodott. Brüsszelben is fellépett a feketehimlő és egy asszonyt kellett ezzel a veszedelmes betegséggel kórházba szállítani.

AGYONLÖTTEK HÁROM TÁBOR. NOKOT. Mexikóból jelentik: Igualában statáriális uton agyonlöttek tegnap három felkelő tábornokot valamint a megmaradt felkelőcsapat vezérét, Fernando Suevát.

— Az Erzsébetvárosi Társas-kör szombaton, május 11-én este jótékonycélu műsoros estélyt rendez a Novotny helyiségeiben. Előadásra kerül a Kölyök és a Vonósnégyes című egyfelvonásos.

HOTEL „BRISTOL” SZÁLLÓ BUDAPEST
Teljesen újonnan berendezve és modernizálva. Minden szobában hideg és meleg folyóvíz, telefon és rádió. Egy-ágyaszoba 5 pengőtől, fűrdőszobával 10 pengőtől.

ÉTTEREM KÁVÉHAZ ÉS BÁR

Ha szép akar lenni,
használgon KULKA-féle lilium-tejkrémet, lilium-tejszappant, liliumpu-dert, 3 színben. Kapható kizárólag KULKA Emil városi gyógyszerárában, a „Fekete Sas-hoz”, I., Szentgyörgy-tér.

Csodálkozás, mely párbajjal és bírósági tárgyalással végződött

Budapest, május 8.

(Tudósítónk telefonjelentése.) Két esztendővel ezelőtt az egyik bécsi mulatóban kínos incidens játszódott le. Pálffy Pál gróf megjelent a mulatóban és észrevette, hogy az egyik asztalnál Lichtenstein herceg ül, akinek társaságában volt Lederer Frigyes, a bécsi ismert spirituszkirályfia. Pálffy gróf az asztalhoz fordulva hangosan így szólt:

— Csodálkozom, hogy egy Lichtenstein herceg leül egy Ledererrel.

Az incidenst lovagias utra terelték, Lederer provokálta Pálffy grófot és a felek meg is verekedtek. A párbaj során Lederer megsebesült. A budapesti bíróság párbajvétség miatt Pálffy Pál grófot ötszáz pengő pénzbüntetésre ítélte, Lederert azonban nem

lehetett felelősségre vonni, mivel közben visszautazott Bécsbe és a budapesti rendőrség megkeresésére az a hivatalos értesítés érkezett, hogy Lederer külföldön tartózkodik. A bíróság erre újabb határnapot tűzött ki és mivel Lederer ezen sem jelent meg, most figyelőlapot bocsátottak ki ellene. A kalandos életű Lederer Frigyes ugylátszik közben végleg eltűnt, mert még családja sem tud tartózkodási helyéről. Valószínűnek látszik, hogy Sváje vagy Északolaszország valamelyik városában tartózkodik és ott akarja bevárni, amíg a botrányos epizodokban gazdag életére lassankint fátyol borul. Évek előtt ugyanis sokat beszéltek Lederer viselt dolgairól, esztelen költekezéséről és korhely életéről.

NEPMENTÉS. Bukarestből jelentik: A falusi lakosságnak nagy panasza volt mindenkor az, hogy vasárnapokon és ünnepeken a falusi korezmák egész napon keresztül zárva voltak. A minisztertanács most Joanitescu államtitkár javaslatára kimondotta, hogy a vármegyei prefektusok saját hatáskörükben megengedhetik, hogy ott, ahol azt a lakosság kívánja, a korezmák vasárnapon és ünnepen déli tizenkét órától este hétig nyitva tarthassanak. A rendelet a temesvári prefekturára eddig még nem érkezett meg.

Mágánkölcsön

nagyobb összeg, jó kamatozással, teljes biztosíték mellett kerestetik. Ajánlatokat „Biztos tőke” alatt kérünk. (2134)

Egyházi zene. A székesegyházi ének-kar ma délelőtt a 9 órai nagymisén belül Goller Vincének Clemens Hofbauer tiszteletére szerzett miséjét adja elő. négyzólamu vegyeskarra, orgona- és rézfúvókiséréttel. Introitus és Communio Griesbachertől egyszólamra, orgonakiséréttel. Graduale Schif-felstől négyzólamu vegyeskarra a capella. Offertórium Gollertől, négyzólamu vegyeskarra orgonakiséréttel.

* A Déli Hírlap Budapesten állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 10.

Diodoro Dure kiállítása ma nyit meg a Boncescu-pavillonban. A fiatal bánási festő most tért vissza külföldi tanulmányutjáról és tárlata feloleli mindazon munkáknak legnagyobb részét, melyeket a legutóbbi időben alkotott. Képei között vannak akvarellek, olajfestmények, rézkarcok és grafikai munkák. A tárlat a jövő hét végéig van nyitva.

— Temesvári orvos a nemzetközi kongresszuson. Párisban ma kezdődik meg a nemzetközi orvoskongresszus. Temesvárról a kongresszuson Dimitriu Mihály dr. vesz részt.

* Ingyen autózhat a Déli Hírlap minden előfizetője, aki Budapestre utazik és a Bristol szállodában száll meg, az állomásról a szállodába. Az utalvány ellenében, melyet a Déli Hírlap minden előfizetőjének és állandó olvasóinak rendelkezésre bocsát, a szálloda igazgatósága visszatéríti az autóköltséget. Jelentkezzék tehát, vagy írjon a Déli Hírlap kiadóhivatalának, amely haladéktalanul elküldi címére az autótalványt. A levélhez kérünk válaszbélyeget mellékelni.

Olcsó megnyitó Láng Vály

ajándéktárgyak különlegességi üzletében a Városháza épületében. Telefon 23-44

Csak rövid ideig!

Csak rövid ideig!

Üzletfelosztás

végett az összes raktáron levő női fehérneműk, kombinék, hálóingek, py-jamák, zsebkendők, gyermekhálóingek, pyjamák, kombinék, ruhácskák gyári áron alul árusítjuk.

Erdélyi és Budai, Mercy-u. 2
Egyszeri bevásárlás meggyőző!

Makulatura

Déli Hírlap
Telefon 2-52

Gyermek kocsik

Világmarika.

Fényezett 2250 L. — Nikkelezett 2650 L.

Schwarz Gyula

gyermekkocsi áruház

Belváros, Mercy-utca 2. sz.

HA PESTRE JÖN

lakjon a

METROPOLE

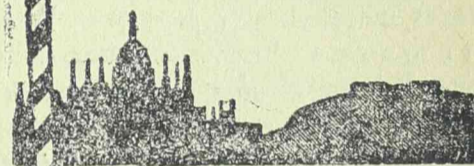
szállodában

VII., Rákóczi-ut 58.

Elkelő, olesó. Minden szobában hideg-meleg folyóvíz, telefon, rádió.

Szobák 450 pengőtől. Ingyen autógarage.

BUDAPESTI Nemzetközi Vásár

A magyar ipar bemutatója

1929 május 4-13.

25-50% utazási kedvezmény Számos különleges Vízummentes határátlépés

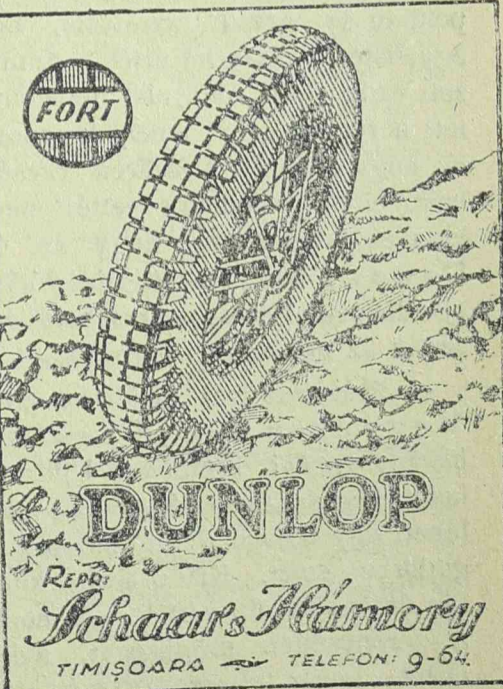
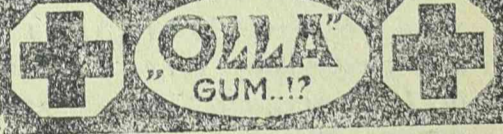
Felvilágosítások és vásárigazolványok kaphatók:

BUDAPESTEN a vásáriródban, V., Alkotmány-utca 8.

TIMISOARA: Banca Banateana de Credit S. p. A. (Bánati Hitelbank R.-T.) Cetate, Str. Alba Iulia.

Kertmegnyitás Mehalában!

A népszerű **BOTTYEN**-féle vendüjonnán berendezett nyári helyisége május 12-én ünnepélyesen megnyílik Minden vasár- és ünnepnapon ének-, zene- és kabaréelőadások. Legizletesebb meleg és hideg ételek. Jégbehűtött sörök, valódi bakovári és rékási borok. Szolid polgári árak.

— Elmarad a pünkösdi bér-málás Temesvárott. Temesvárott a szokásos bér-málást a püspök minden esztendő pünkösdjén szokta végezni. Ebben az évben azonban a bér-málás elmarad, mert P a c h a Ágost püspök — miként azt meg-irtuk — pünkösdkor résztvesz a kormány meghívására a gyulafehérvári ünnepeken.

— Magyar asztaltársaság. Az A m b r ó z y Andor báró elnöklete alatt működő jótékonycélu asztaltársaság e heti összejövetelét szombaton, május 11-én este félkilencor tartja a belvárosi Szent-György-téren levő A m b r u s-féle vendéglőben.

— A Léda-gyárban tűz pusztított. A temesvári Léda vegyészeti gyár kazánházában tegnap délben az egyik kazán, amelyben lakkot főztek, kigyulladt. A tűz gyorsan terjedt, azonban a munkásoknak volt annyi lélekjelenlétük, hogy a kazánházból a lakkal telt tartályokat kigurítsák, a tüzet pedig minimaxfecskendőkkel elolták. Mire az értesített tűzoltóság megérkezett, a tűz már el volt oltva. Az anyagi kár azonban így is tekintélyes, mert a berendezés egy része elpusztult.

— A kovnói merénylet újabb áldozata. Kovnóból jelentik: Részletesen beszámoltunk arról a revolveres merényletről, amelyet W a l d e m a r a s litván miniszterelnök ellen kíséreltek meg s amelynek a miniszterelnök szárnysegédje áldozatul esett. Újabb hír szerint Waldemaras fogadott fia, aki a merénylet alkalmával szintén megsebesült és haslövést kapott, a kórházban tegnap meghalt. A rendőrségnek eddig még mindig nem sikerült a merénylők nyomára akadni. Hatvan gyanús embert letartóztattak ugyan, de az igazi tettes kilétét még nem tudták megállapítani.

Fischer Adolf és Fia

Debrecen, Piac 61. Alapítva 1877

Legnagyobb raktár angolszöve-tekben, legolcsóbb árak.

— Tűz Buziáson. Az emult éjjel Buziásfürdőn — mint ottani tudósítónk jelenti — kigyulladt a M u s c h o n g é k tulajdonát képező egyik raktár és teljesen leégett. A kár meghaladja a kétszáz ezer leit. Az épület nem volt biztosítva.

— Órát lopott gazdájától kedvese részére. M é s z á r o s E r z s é b e t cselédlány H i r s c h S á n d o r dr. Jenőherceg-tér 5. szám alatt lakó orvosnál állott szolgálatban. A napokban az orvos észrevette, hogy egy hatezeröt száz leit értékű aranyozott ezüst órája hiányzik. Feljelentést tett a rendőrségen, amely kinyomozta, hogy az órát M é s z á r o s E r z s é b e t lopta el. A cselédlány tettét bevallotta és kijelentette, hogy az órát G r a n d i Balázs nevű udvarlójának ajándékozta. Mészáros Erzsébetet átkísérték az ügyészségi fogházba.

— Mésszel teli gödörbe esett. M e g y e s s y I l o n k a, egy esztendő kislányka, aki szülőivel U j k i s o d á n lakik, tegnap a K e n d e - m a l o m köze lében egy frissen oltott mésszel teli gödörbe esett. Kialtózásaira kihúzták és ápolás alá vették. A mentők a szerencsétlen csöppséget, akinek testét a mésszel teljesen összeégette, a gyermekórházba szállították. Állapota reménytelen.

— Jubiláló magyar olvasókör. A Buziási Magyar olvasókör lázas előkészületeket tesz fennállásának huszonöt éves megünneplésére. Miként megirtuk, vasárnap, május tizenkettő délelőtt hálaadó istentiszteletet tartanak, utána koszorút helyeznek a kör két első elnökének sírjára. Tizenkét órakor diszközgyűlés lesz, utána pedig bankett. Délután a parkban sétahangversenyt és tombolát, este pedig a gyógyteremben nagyszabású színi előadást és táncmulatságot rendeznek. Az ünnepeken való részvételre Temesvárról és Bánság számos más helyéről igen sokan jelentették be részvételüket, akiket Buziáson nagy szeretettel várnak. A rendezőség gondoskodik a vendégek ingyenes elszállításáról.

— Házasság. Özvegy Beronné szül. érsekújvári leányfalvi M a r k l y I l o n k a és R ó t h L a j o s butorgyáros házasságot kötöttek. — Minden külön értesítés helyett.

— Bicskázó ellenfelek. M a d l e r F e r e n c tizenkilenc esztendő s lakatos és K r a c z M i k l ó s tizennyolc éves munkás az utcán összeverekedtek és bicskával mentek egymásnak. Kracz több késszurást kapott, amelyeket a mentők kötözték be. A rendőrség mindkét fiatal ember ellen megindította az eljárást.

NŐIKALAPUJDONSÁGOK

legelőnyösebben

DÁNIEL N.C. kalapgyárában

Detaileladás a gyárpületben:
József-tér 12. Külti-térrel szemben.

— Lószerszámot lopott. Megirtuk, hogy a rendőrség különböző lopások miatt elfogta B u s c h b a c h Antal rovtomultu egyént, aki több lopást követett el. Kihallgatása során többek között elmondta, hogy a múlt héten a vásáron az egyik kocsirol ellopott egy lószerszámot, amelyet eldugott. A lószerszámot az általa megnevezett helyen meg is találták és a rendőrségre vitték.

— Vajda mérnök temetése. Hirt adtunk róla, hogy V a j d a I s t v á n mérnök, V a j d a M á r t o n hittanár fia, Németországban meghalt. Az elhunyt hamvait Temesvárra hozták és ma délután öt órakor helyezik el az anyaföldbe az izraelita temető gyászcsarnokából.

* Klinikai Laboratorium Belv. Bányai ház II. 3. Vezetője Dr. Bürger Géza. Komplet belklinikai diagnózisok Röntgen és orvosi laboratoriumában intézeti (szanatorium, kórház) tartózkodás nélkül. Vizelet és anyagcsere vizsgálatok. V é r v i z s g á l a t: Wassermann reakciók napoként. K a h n - f é l e amerikai vérvizsgálat egy órán belül.

— Temesvári sportegyletek az egyesülési ünnepeken. S i m b o t e a n u ezredes, a temesvári sportkerület elnöke, ezúton is felkéri az összes temesvári sportkerületeket, hogy pénteken délelőtt zászlóik alatt teljes számban vonuljanak fel az egyesülési ünnepekre. A gyűlés ideje a Lloyd soron délelőtt tíz órakor lesz, ahol megkapják a felvonulásban beosztásukat.

— Az autóbusról elveszett csomag miatt. A Káldor és Társa — időközben csődbe jutott — temesvári teksztileg két évvel ezelőtt egy csomagot bízott a Temesvár és Nagyszentmiklós között közlekedő autóbusz sofőrjére. A csomag azonban utközben érthetetlen módon elveszett, mire az autóbusz tulajdonosa, R u d o l f Artur nyugalmazott főhadnagy följajánlotta a kár megtérítését. Káldor Imre kétezer leit követelt, ennyit azonban csak abban az esetben volt hajlandó Rudolf megfizetni, ha a károsult igazolja, hogy a csomag tartalma tényleg kétezer leit értékű volt. Ezt Káldor Imre nem tette meg, hanem Rudolf Artur ellen a temesvári törvényszéken sikkasztás miatt feljelentést tett. A törvényszék tegnap tárgyalta ezt az ügyet és kimondta, hogy tulajdonképpen csak kereskedelmi ügyről van szó és azért a károsultat a polgári bíróság elé utasította és ezzel Rudolf Arturt a sikkasztás vádjától felmentette.

* Új nagy kedvezmény előfizetőinknek. A Déli Hírlap az egyetlen napilap, mely állandóan a legnagyobb kedvezményeket nyújtja előfizetőinek. A nyugdíjasok, állami tisztviselők az előfizetést havi nyolcvan leit helyett hatvan leitért kapják, minden előfizető kivétel nélkül minden hónapban egyszer díjmentesen veheti igénybe hirdetési rovatunkat egy tíz szög terjedő apróhirdetéssel. Aki valamely hónap huszadikán fizet elő, a jövő hónap elejéig ingyen kapja a lapot, a budapesti Park szállóban minden előfizetőnk előfizetési nyugtájának felmutatása ellenében husz százalékos kedvezményt kap a szoba árából és külön tíz százalékos az étkezéseknél, legújabbban pedig megállapodást létesítettünk a budapesti Bristol szállodával, hogy előfizetőink, akik ott szállnak meg, kiadóhivatalunkban utalványt kapnak, amelynek felmutatása ellenében a szálloda visszatéríti a vendégnek az autóköltséget az állomástól a szállodáig. Ha még tekintetbe vesszük, hogy ezeken kívül naponta házhoz szállítva, vidéken postával, élénk friss, a világ összes nagy eseményeiről beszámoló lapot kap, hogy a Déli Hírlapra mielőbb előfizessen. Vidékről elegendő egy levelezőlap beküldése.

PÜSPÖK-GYÓGYFÜRDŐ

(Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42° C. természetes meleg kénos, rádiumos hőforrásai. reuma, köszvény, ischiás, csonttörések és nőbetegségek ellen.

Uszoda! Tennisz! Kényelmes vasút-és autóbusszközlekedés!

Állandó zene! Junius 15-ig szobáknál 30% kedvezmény.

Napi penzió (szoba, háromszori étkezés és fürdő) 180 leitől.

Rituális konyha!

Kérjen prospektust!

Szt. Gellért Gyógyfürdő és Szálló Budapest

47C-os rádiumos gyógyforrások. Legtökéletesebb fürdő és gyógyberendezések. Hullámzó vízünyári uszoda.

Elsőrangú szálló a fürdővel közvetlen kapcsolatban. A legmodernebb kényelmi berendezések.

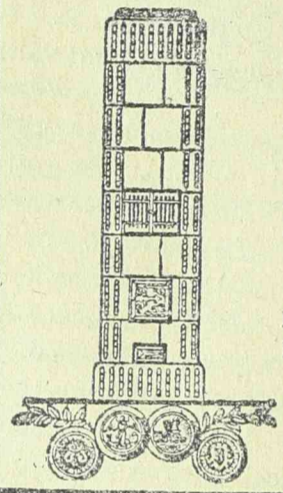
GUNDEL nagyhirű konyhája. Egyágyas szobák 6—12 P.-ig. Kétágyas 12—22 P.-ig.

Nagy vizum és utazási kedvezmény.

Pucher András

Cserépkályhagyár

Timișoara-Iosefin
Strada I. C. Brătianu No. 6
Józsefváros, Uri-utca.

Állandó nagy raktár

Cserépkályha és kandallókban

Tűzhely és tűzhelycsempék

fehér és különböző más színekben

Fayence-falburkolati lapok

Keramik-padlólapok

Chamottetégla és 2353

Chamottetégla

MOZI

Belvárosi Mozi:
Vasárnap, hétfő, május 12, 13.

Gyárvárosi Mozi:
Kedd, szerda, május 14, 15.

Mehalai Mozi:
Csütört., szomb., május 16, 18.

Rémnapok Szibériában

Drámai epizódok a cári és vörös hadsereg szibériai küzdelmeiből. Egy paraszt szerelme Tatjana grófnő iránt.

A főszerepekben:
Lon Chaney, Riccardo Cortez, Barbara Bedford, Huszár Károly, Puffy

Monopol: Metro-Goldwyn,
Oradea-Mare.

Az előadások kezdete: 5, 7, és 9 órakor. Vasárnap d. e. 11 órakor és d. u. 3, 5, 7 és 9 órakor.

Jegyelővétel: 10—12 óráig.

Száz millió lei baksis

Legutóbbi évek legnagyobb bánsági panamája – A felfüggesztett állategészségügyi vezérfelügyelő és gárdájának üzletei vádlott szenzációs leleplezése

Temesvár, május 9.

Hét előtt közölte hivatalosan a mezőgazdasági minisztérium mellett működő fegyelmi bíróság, — amint már megirtuk — hogy T u r t u r i c a György dr. volt állategészségügyi vezérfelügyelőt, aki több esztendőre keresztül a bánsági kerület élén súlyos visszaélések miatt állásából elmozdította. Turturica a vizsgálati szerinti, esztendőközön át állásából visszaélve az állategészségügyi mellékjutalmak fizetésére kötelezett, amelyek révén ő maga tekintélyes vagyont szerzett, a bánsági állattenyésztés azonban abba a siralmas helyzetbe került, amelyben ma van és amelynek révén már két év előtt képtelen volt a versenyt a bécsi és prágai állattenyésztéssel felvenni.

Turturica üzemei csak most bontoznak ki a maguk teljes vagyonát és nem érdekeltlen, hogy azokat a borsos Turturica tárja fel.

Az adatok, amelyeket a volt bánsági állategészségügyi vezérfelügyelő most készülő memoranduma kapcsán a minisztérium elé terjeszt, évek óta tartott panamáról rántják le a leplet. Egy olyan panamáról, amelyről sokan tudtak, de amíg Turturica bánságban volt, senkinek sem szóltak!

Hogyan indult meg a Turturica-féle leleplezés és miként pusztult el a még csak elért virágzó bánsági állattenyésztés erre igyekeztünk fényt deríteni. Turturica Temesvárról való távozása után a bánsági állategészségügyi vezérfelügyelő beadványt nyújtott be a liberális kormányzatnak — a földművelésügyi minisztériumhoz, amelyben rámutattak arra, hogy a jelenlegi kiviteli illetékek mellett nem csak ők maguk mennek tönkre, hanem a bánsági állattenyésztőket is érzékeny veszteség éri, mert a kiviteli illetékek nehézségei miatt az állattenyésztésüket nem tudták kellő mértékben értékesíteni. Ebben a beadványban azután sor került a Turturica elleni panaszokra is, amelyek miatt Turturicát állásától elmozdították.

Az ügy ezzel korántsem nyert végsőleges elintézését és kettős irányú akció is van folyamatban. Az egyik Turturica, a másik pedig az állategészségügyi vezérfelügyelő részéről.

Közismert tény, hogy a bánsági állattenyésztés ma pang. Milliós cégek, mint a S o h n Testvérek temesvári irodája és Taran Traila, belebuktak. Keptelenek voltak versenyezni a bécsi és budapesti árakkal és nem egyszer előfordult, hogy a külföldi vásárokat a helyi állattenyésztők a vételárnál jóval olcsóbban adták el. Ennek okára a borsos állattenyésztés most az a könyv

gálat, amelyet hites szakértők utján az egyik temesvári állategészségügyi vezérfelügyelő tett meg. Eszerint ez a vállalkozó az állattenyésztés konjunktúrája idejében a vagononkinti nyolcezer leies kiviteli illetékek mellett öt évi működése során hétévfél millió leit fizetett ki könyvei alapján Turturicának és gárdájának vagonszerzésért és más mellékkiadások fejében.

Ha hozzávesszük, hogy ez a cég nem a legnagyobb volt a piacon, hanem ennél két, sőt három cég még nagyobb arányokban dolgozott és azok részéről kifizetett mellékajándékok összegét átlag fejenként tíz millióra becsüljük, akkor kiderül, hogy csak a nagy cégek „smiroltak el” negyven millió leit. Ezeket kívül még közel ötven cég működött, így tehát a legegyszerűbb számítás szerint átlag száz millió leire becsülhető az az összeg, ami elfolyt. Időközben a román állattenyésztés erős konkurrenciát kapott, az ajándékozási igényeket nem szállították le, a sok költség megemésztette az ekszportot és erre vezethető elsősorban vissza, hogy ez a kereskedelem, amely sokezer embernek adott kenyeret, tönkre ment.

Ezzel az akcióval párhuzamosan halad Turturica György dr. a felfüggesztett bánsági állategészségügyi vezérfel-

ügyelő akciója. Turturica nem egykönnyen nyugszik bele abba, hogy a bánsági kerületben, ahol annyi barátja és támogatója volt, a végveszély idején magára hagyták és neki egyedül kell viselnie az egykor zsiros kereseti lehetőségek súlyos következményeit. Turturica szintén memorandumon dolgozik.

Ebben rámutat arra, hogy a nagy keresetek mellett ő tulajdonképpen csak ajándékokat kapott, de az igazi kereseteket másutt kell keresni, nem nála.

Feltárja a helyzetet és ismertetni kívánja azt az eljárást, amíg az állattenyésztés megvásárolt árura az arra illetékes személyek kimondották:

— Mehet, egészséges.

Részletes felvilágosítást kíván adni, hogy hány száz leibe került állattenyésztés. Rámutat majd arra, hogy miként srofolták fel egyes közegek a végéig a mellékeresetet. És nem érdekeltlen, hogy volt alantásai közül megnevezi azokat, akik ma tekintélyes vagyonnal rendelkeznek és kérdezi, hogy honnan van a vagyon? Hogy akciójának lesz-e sikere, nem tudjuk. Tény az, hogy a multak büne lassan napfényre kerül és a konjunkturalovagokat utóleri sorsuk.

A kényelmes tisztviselők

a vasutnál elvesztik állásukat, ha pontatlanul járnak hivatalba

Temesvár, május 9.

V i d r i g h i n Sztán vasuti vezérigazgató erélyesen folytatja a vasutnál a tisztogatás munkáját. A vezérigazgató azt tapasztalta, hogy számos vasuti tisztviselő nem tartja be a hivatalos órákat és akkor megy be a hivatalába, amikor kedve tartja, sokszor egyáltalán nem megy be. Vidrighin vezérigazgató körrendeletet adott ki, amelyben felszólítja az összes vasuti tisztviselőket, hogy pontosan járjanak be hivatalukba és ott végezzék el lelkiismeretesen munkájukat, hogy semmiféle restancia ne álljon elő. Kijelenti a rendelet azt is, hogy mindazokat, akik későn jövetelüket nem tudják elfogadhatóan igazolni, szigorúan fogja megbüntetni. A rendeletnek erélyes alkalmazását a bukaresti vezérigazgatósnál és a bukaresti vasuti igazgatósnál már meg is kezdték. Ezen a héten husz vasuti tisztviselőnek

mondták fel az állását azért, mert elfogadható indoklás nélkül egy órással később érkezett hivatalába.

Mint értesülünk, C h r i s t e a Szilvius temesvári vasuti igazgató felhatalmazást kapott Vidrighin vezérigazgatótól, hogy a temesvári vasuti igazgatóság területén hasonló szigorral járjon el a későn hivatalukba járó tisztviselőkkel szemben. Egyben kötelezte Christea igazgatót, hogy a hónapnak legalább a felét azzal töltse, hogy végiglátogatja az egyes vasuti vonalakat és az állomásokon szigorú vizsgálatokat tartson. Erre azért van szükség, mert Vidrighin vezérigazgató így akarja a vasutnál a további visszaéléseknek egyesek részéről elejét venni. Hír szerint Christea Szilvius vasutigazgató eddigi körútjain már két nagyszabású visszaélésnek jött a nyomára, amelyek megvizsgálása most van folyamatban.

Le a kövérséggel!
Igen nagy test ártalmas.
Karcu alak most a divatos.

**Orvosi
schlank!**

A Prof. Dr. Páter mindenkinél

soványító-tea okvetlenül!

használ és nem árt senkinek.
Tisztító, levezető, mellékhatás nélkül
Egy csésze naponta elegendő a kívánt karcu test eléréséhez.
Ára dobozonként Lei 112.—
Kérjen az Ön gyógyszerárában vagy drogeriában Prof. Páter soványítóteát eredeti csomagolásban.
Ha mégis nem lesz kapható, úgy írjon még máma egy levelezőlapot lerakatkunkhoz „C s i l l a g” gyógyszerár, Brasov Hosszu-utca 5. sz., amely a kívánt mennyiséget rögtön elküldi.
Ismertetőkönyvecskét, használati utasítással és a gyógyteák hatásosságát bizonyító közzöndő iratokkal, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küld a romániai vezérképviselet
Drogueria Standard, Bucuresti I.

Félévi börtön

a mehalai titkos gyűlés rendezőinek

Temesvár, május 9.

Néhány hét előtt a Mehalában titkos munkásgyűlés folyt le Szántó József mehalai asztalos házában. A gyűlés résztvevőin rajtaütött a rendőrség és a nyomozás során Szántót és L a m b e r t Mátyás lakatot tartóztatták. A kihallgatások során egyes tanúk azt vallották, hogy Szántó és Lambert államellenes agitációra izgatták az egybegyűlteket. A törvényszék a mult héten tartotta meg a főtárgyalást, amelynek során a két vádlott és több tanu azt vallotta, hogy a munkanélküli segély kérdéséről tárgyaltak. Tegnapra halasztotta a bíróság a vád és védelem előterjesztéseit.

A tegnapi folytatólagos tárgyalás során N i c o l a u ügyész beigazoltattnak látta, hogy Szántó és Lambert összeesküvést szőttek az állam rendje ellen. A Marzeseu-féle rendtörvény és felségsértés miatt kérte súlyos megbüntetésüket. A védők hangoztatták, hogy a vád semmivel sem nyert beigazolást. Tény csupán az, hogy Szántó és Lambert a munkanélküli segély ügyében tartottak értekezletet. A bíróság ítélethozatalra vonult vissza és rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletet, amely szerint Szántót és Lambertet egyenként hat-hat havi börtönre ítélte. Nicolau ügyész az ítéletet tudomásul vette, míg a vádlottak és a védők felebbeztek. A védők kérték, hogy védenekiket a felebbezési tárgyalásig helyezték szabadlábra. A törvényszék helytadott a kérelemnek, mire Szántót és Lambertet még tegnap délután szabadon engedték.

Átköltözködési értesítés!

Tisztelettel értesítjük mélyen tisztelt vendőinket és a n. é. közönséget, hogy

takaró- és butorszövet-gyárunk

engros és detall eladási helyiségét május 1-én **Temesvár-Józsefváros, Bul. Carol (Hunyadi-ut) 11. sz. alá helyeztük át**, ahol saját gyártmányainkból, u. m.

butorszövet, brokát, lüggönszövet, plüss, ág-, asztali- és divánfakarók, átvétők, szőnyegek, templom- és zászliószövetekben, a legolcsóbbtól a legfinomabb kivitelig nagy választékban raktárt tartunk. 2131

Kérjük szükséglet esetén raktárunk szives megtekintését vételkényszer nélkül: T. tisztelettel

Herzog Péter és Társa

bu'orszövet és takaró mechanikai szövede

Hirek

A DÉLI HIRLAP LEGKÖZELEBBI SZÁMA a kettős ünnep miatt vasárnap reggel a megszokott időben jelenik meg.

— **Áldozócsütörtök.** Krisztus menyemenetelének mai ünnepén a katolikus székesegyházban délelőtt a Kayser Lajos prélátuskanonok ünnepi nagymisért tart, Wegling János kanonok pedig magyar prédikációt mond.

— **A temesvári pénzügyigazgató a visszaélések ellen.** A temesvári pénzügyigazgatóságon Lázár Kornél dr. pénzügyigazgató hivatalba lépése óta új szellem uralkodik. Az új pénzügyigazgató céljait tüzte ki, hogy minden visszaélést és terrort megszüntet. Lázár dr. pénzügyigazgató a sajtó útján kéri a közönséget, hogy a pénzügyi közegek részéről tapasztalt minden egyes esetleges visszaélést azonnal jelentsenek be neki. Azok a pénzügyi közegek, akik azzal állítanak be valahová, hogy ellenőrzésre jöttek, kötelesek Lázár Kornél dr. által aláírt megbízásukat felmutatni.

— **Pacha püspök bérmautja.** Pacha Ágost püspök tegnap délután Nagyjécsára utazott, ahol ma osztja ki a bérmálás szentségét. Vasárnap a püspök Gyarmatán bérmál, hétfőn pedig az első áldozáshoz járuló gyarmatai gyermekeknek osztja az oltári szentséget.

— **Elhunyt apáca.** Göppl Mária Kazimira iskolanővér, aki a józsefvárosi zárdában működött, a gyárvárosi szőlőkben levő Mária-otthonban harminchat esztendősen korában meghalt. Temetése tegnap ment végbe.

Magosix magyar autó
vezet megbízhatóság, szoliditás és szépség tekintetében

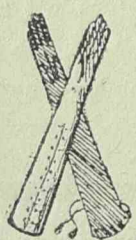
Nagyromániai vezérképviselő és gyári lerakat:

SKONDA GYÖRGY
Temesvár-Belváros, Börze-utca 5. sz.

— **A letartóztatott munkásokat a kórházból visszazárolták a fogházba.** Az éhségstrájkban állott szakszervezeti foglyok közül hármát ápoltak a temesvári kórházban, Krebs József és két társának állapota a két napj élelemvétel után annyira javult, hogy tegnap este két társával együtt a mentők visszazárolták őket az ügyészségi fogházba. Május tizedikén lesz egy hónapja, hogy a vizsgálóbíró elrendelte a letartóztatást és így a törvényszék valószínűleg szombaton dönt, hogy a vizsgálati fogságot meghosszabbítja-e, vagy pedig szabadlábra kelyezi őket.

* Ha Temesvárra jön, kérje mindenütt az ingyenes tájékoztatót (Conductorul prin Timisoara.)

Világ-keztü-
márkás és
harisnya-

különlegességek szolid árakban

BLUM I. NÁNDOR
BUDAPEST IV. KER., OPPONYI-TÉR 3. SZ.

— **Éhségstrájk gyógyulás érdekében.** A temesvári ügyészségi fogházban a letartóztatott munkások tizenkilenc napig nem ettek. Ezt a rekordot — mint Sztamoravicáról jelentik — Chiteala Mihály határrendőr, aki régebben a temesvári rendőrségnél teljesített szolgálatot, leverte, mert már huszonkilenc napja éheznek. Ez azonban nem strájkból történik, hanem azért, mert Chiteala gyomorbetegsége akarja így gyógyítani. Egy könyvben ugyanis azt olvasta, hogy kitartó éhezéssel a gyomorbeteg gyógyítható. Harminc napig akar éhezni és ezt a radikális kúrát ma este fejezi be. Az éhezés ideje alatt hihetetlenül lesoványodott és a ruha csak lötyög már rajta. Éhezése ellenére azonban aránylag jól érzi magát és szolgálatát is pontosan teljesíti.

— **Erdélyi íróknak a Péczely-díjat.** Budapesti tudósítónk telefonálja: A Magyar Tudományos Akadémia tegnap tanácskozott a Péczely-féle irodalmi díj odaítéléséről. A nagydíjat Pálffy né-Gulácsy Irén Fekete völegények című történeti regényének ítéltek oda.

* Konyhaberendezések, alpakka evőeszközök, asztali tárgyak, lakásdíszítési cikkek leszállított áron kaphatók Scherter Ottó vaskereskedésében, Timisoara, Belváros.

Lunaparkban Teicsarnok és Buffet

kiadó. Bővebbet: Gyárváros, Coronini-tér 23. II., 7. (Tótisz-ház)

— **Lázítás miatt elítélt munkás** Aradról telefonálják: Az aradi törvényszék tegnap tárgyalta Cioban István aradi kömüvessegéd büntnyét, aki február hatodikán a munkanélküliek felvonulása alkalmával összeütközésbe került a rendőrséggel. Hatóság elleni erőszak és lázítás miatt vonták felelősségre. Cioban tiltakozott a vád ellen, de a tanúk ellene vallottak. A törvényszék Cioban Istvánt másfél évi börtönre ítélte, egyben elrendelte a tábla döntéséig fogságba való helyezését.

— **A szocialista képviselő csatlakozott a reviziós ligához.** Budapestről jelentik: Herczeg Ferenc, a magyar reviziós liga elnöke, nemrég nyílt levélben felhívta a magyarországi szociáldemokrata-pártot a csatlakozásra. A szocialisták a felhívást visszautasították. Píklér Emil szociáldemokrata képviselő most a Pesti Hírlapban nyílt levelet intézett Herczeg Ferenchez és bejelenté, hogy a szociáldemokrata pártból emiatt kilépett és csatlakozik a reviziós ligához. Cselekedetét azzal indokolja meg, hogy szocialista nézeteit nem tartja összeférhetetlennek a hazafisággal.

Köszönetnyilvánítás

Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik felejthetetlen egyetlen fiunk

Dittrich György

joghallgató

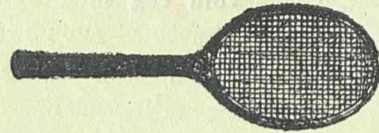
elhunyta alkalmával szóval, írásban, mérheterlen fájdalomkat enyhíteni igyekeztek, kedves halottunk koporsójára koszorukat és virágokat helyeztek és öt utolsó útján elkísérték, ugyszintén a „Temesvári Dalkör”-nek a sirnál elénekelt megható altató bucsudaláért.

Dittrich Emil és neje, szül. Schmidt Annuska

ROTSCHILD

Budapest, Harisköz 2. Értesíti a n. é. közönséget, hogy az eredeti párisi nyári modellek, ruhák, kosztümök és komplek megérkeztek

— **Még mindig vannak rab-szolgák.** Londonból jelentik: A Népszövetség két jeruzsálemi delegátusa, Meisam és Waisel dr. memorandumon dolgoznak, amelyben élénk színt vetnek a Szudánban és Abessziniában ijesztő módon elharapódzott rabszolgakereskedeleme. A rabszolgakereskedelem forgalma évente kétezer új rabszolgát jelent. Egy jóképű fiatal nő ára 100 angol font, egy fiatal néger fiút pedig 60 fontért bocsátanak áruba. A rabszolgák száma majdnem egyenlő a szabad lakosság számával, Yemenben mintegy negyvenezer zsidó él rabszolgaságban.

Tennis-ütők és labdák Javítások

1817 (géphurozás) legolcsóbban. „RECTA” Temesvár-Belváros, Hunyadi-u. Telefon: 183

— **Lupas volt minisztert vád alá helyezték.** Bukarestből jelentik: Az Averescu-kormány által rendelt óriási mennyiségű gyógyszerek ügyében megindított vizsgálat még folyamatban van. Hir szerint Lupas volt közegészségügyi minisztert vád alá helyezik.

— **Rablás amerikai stílusban.** Newyorkból jelentik: A Bell Telephone Company az egyik bankból különböző fizetések teljesítésére háromszázötvenezer dollárt hozott. A pénzt autón egy rendőr fedezete mellett a részvénytársaság pénztárosa szállította. Mikor az autó a Bell Telephone Company elé érkezett, ott egy másik autó állott, amelyből a vállalat autójára husz lövést adtak le. A pénztáros véresen bukott hátra az autóban, mire az egyik bandita hozzáugrott, kiragadta megmerevedett kezéből a pénzes táskát, visszaugrott a másik autóra, amely azonnal elrobogott. A rendőr üldözöbe fogta a rablókat, akik azonban egyre lövöldöztek rá. A rendőr három golyótól találva életveszélyesen megsebesülve összerogyott. A banditák elmenekültek.

— **Bécsben tilos az egyenruhás felvonulás.** Bécsből jelentik: Seitz polgármester tudvalevőleg tilalmat adott ki az egyenruhás alakulatok felvonulása ellen. A polgármester ezen tilalmat azzal indokolja most, hogy a fegyveres tüntetések rendkívül ártanak az országnak, mivel csökkentik az idegenforgalmat.

— **Déli Hírlap panaszkönyv** Kaptuk a következő levelet: Igaz tisztelet szerkesztőség! A városi villamosvasut igazgatósága május elején beígérte, hogy szaporítani fogja a villamos járatokat és reggel, délután és este a legnagyobb forgalom idején három-három órán keresztül A. betűvel jelzett külön kocsikat rát. A közönség nagy örömmel fogadta ezt a bejelentést, Azóta az jelzésű kocsik járnak is. Ezt a kocsiszaporulatot azonban a villamos igazgatósága úgy érte el, hogy egyes vonalakon a nap többi részén a kocsijáratokat csökkentette. egyes számu vonalakon — amik A. jelzésű kocsik nincsen — az edigi tizenkettő helyett csak tíz közlekedik, a kettős vonalon kilenc kocsik helyett hét, a hatos vonalon három kocsik helyett pedig kettő. Ezenkívül egy-egy kocsit elvontak hármas, négyes és ötös vonalakon. Így aztán napközben, amikor a rendkívüli kocsik nem járnak, valamely vonalon lassabb a közlekedés, ami különösen a vágóhídi, mehadai és kisodai vonalakon jelent a közönség részére a megállóhelyeken hosszadalmas várakozást.

Imakönyvek

magyar, német és román nyelven nagy választékban a legolcsóbban TARJAN Hunyadi-u. 6. Telefon 20-89. 2147

Fogalom

a közönség körében az a tisztaság, rend és előzékeny kiszolgálás, melyet

20%

engedmén

adása mellett nyújtunk ezen előfizetőinek

Legolcsóbb

nálunk étkezhet, mert olcsó árainkból külön kedvezményképpen (P 1.50-es menüt kivéve)

10%

engedményt adunk.

Semmi

költsége sem az érkezéskor, sem az elutazáskor, mert szemben vagyunk a

Keleti Pályaudvarral.

Magyar vendégszeretettel várjuk családi szállodánkban.

Park-Nagyszálloda

VIII., Barros-tér 10.

Közgazdaság

Még áll a sztrájk

a zombolyai Bohn-téglagyárban, mert a szembenálló felek mereven ragaszkodnak álláspontjukhoz

Temesvár, május 9.

Részletesen beszámoltunk a zombolyai Bohn-féle téglagyárban kitört sztrájkról, ahol ezerkétszáz munkás állította le a munkát bérkülönbségek miatt. A munkabeszüntetés ügyében tegnap fordulat nem történt. A két Bohn-gyár teljesen redukált üzemmellel folytatja a munkát. A sztrájk kitörése után azonnal értesítették a temesvári munkaügyi felügyelőiséget, ahonnan H a n e s felügyelőhelyettes Zombolyára utazott és ott érintkezésbe lépett a munkásokkal. A munkások megmaradnak eredeti követelésük mellett, egyben memorandumot nyújtottak át, amelyben elmondják panaszukat. A gyár álláspontja változatlanul az,

hogy a túlprodukciónak miatt a mai üzemet a mai bérek mellett amúgy is áldozattal tartja fenn és ezért a követeléseket nem teljesítheti. A munkásokkal, tekintettel arra, hogy nem szakmunkások és csak napszámán dolgoznak, a törvényszék előtti békeltetésnek nincs helye és amennyiben nem sikerül megállapodni, úgy számolni kell azzal a lehetőséggel is, hogy a gyár beszünteti üzemét. Ennek az lenne a szomorú következménye, hogy ezerkétszáz munkás kereset nélkül maradna. A helyzet igen súlyos. Hanes felügyelő csak szombaton tér vissza Temesvárra és addig folytatja a békeltető tárgyalásokat.

Éleleshangu támadások hangzottak el a sörkartell ellen

Kolozsvár, május 7.

Az erdélyi és bánági vendéglősök szövetségének országos választmánya vezetőségi ülést tartott, amelynek tárgya a sörárak olcsóbbá tétele volt. Az értekezletre az adott okot, hogy a hatóságok árrazzákat készítenek tartani, mivel a sör jelenlegi kimerési ára poharaként 11-12 lei és ez túl magas. A vendéglősök az értekezleten kimutatták, hogy egy pohár sör nekik hét lei ötven baniba kerül és a differenciát teljesen felemészti a rezsi. Éleleshangu támadások hangzottak el a sörkartell ellen, amely mesterségesen emeli az árakat. Kimutatták a vendéglősök, hogy ugyanolyan minőségű sör, amelyért Erdélyben és a Bánágban 2020 leit fizetnek hektoliterenként, az 3királyságban csak 1600 leibe kerül. Pilseni

sörgyáraktól mutattak ajánlatokat, amelyek szerint a pilseni sör literjét valamivel olcsóbban kínálják kilenc leinél. A pilseni sör minőségben messze felülmúlja a romániai söröket, azonban a behozatal lehetetlen, mert a sörgyárak vámvédelmet élveznek úgy, hogy egy liter külföldi sörnek egyedül a váma tizenkét lei. A sörkartell a pilseni kilenc leies ár helyett literenként 21 lei 75 banit vesz a gyengébb minőség ellenére is. Felmerült az a terv is, hogy bójkott alá helyezik a sörkartell gyártmányait, de ez kérésztülvihetetlen, mert sörgyárak a nyújtott hitelek révén kezükben tartják a vendéglősök legnagyobb részét. Végül elhatározta az értekezlet, hogy memorandumban ismerteti sérelmeit a kormányval, amelyet egyben arra kér, hogy a sörkartellt oszlassa fel.

Gazdát cserélt egy Lloyd-sori palota. A Lloyd-soron levő R e i t e r-féle házat, a volt Merbl-palotát, amelynek sarokhelyiségében van a Haas-féle

linoleumüzlet, tegnap együttesen vásárolták meg a Közgazdasági Bank és a Bánági Hitelbank. A vételár tíz millió lei.

A szomszéd államokkal való tranzitforgalom. Bukarestből jelenik: A közlekedésügyi miniszteriumban tegnap délután a román, lengyel és csehszlovák vasutak kiküldötteinek részvételével tárgyalások kezdődtek meg, amelyek a szomszéd államok határain átmenő tranzitforgalom kérdését fogják szabályozni. Egyezmény készül a lengyel zalesciki és stepanesti vasutvonal, továbbá a Ghica-voda, Felsővisóvölgy és Máramarosziget vasutvonalak forgalomba helyezéséről.

Középeurópai víziforgalmi kongresszus. Budapestről jelentik: Május 11-én nyílik meg Budapesten a Középeurópai Víziforgalmi Kongresszus, amelyen a magyar kormány képviselőiben H e r m a n n Miksa kereskedelemügyi miniszter szólal fel. A földművelésügyi miniszterium részéről M a u r e r államtitkár vesz részt a konferencián, amelyen a pénzügyminiszterium és gazdasági miniszterium is képviselve lesznek. Eddig több mint 150-en jelentkeztek a konferenciára, amelyen az összes európai államok résztvesznek. A konferencia tagjai tetséletesen tekintik meg a csepeli kikötőt, valamint a május 4-én megnyílt Budapesti Nemzetközi Vásár víziforgalmi és kikötőügyi csoportját. E csoportban, amely a víziutak és elsősorban a Duna gazdasági jelentőségét propagálja, a következő Duna-kikötők vesznek részt: Regensburg, Passau, Krems, Melk, Wien (Lagerhäuser der Stadt Wien), Bratislava, Komarno, Budapest-Csepel, Budapest Ferencváros, jugoszláv Dunakikötők (S. H. S. hajózási egyesület kollektív kiállítás), Ruszcsuk, Viddin, Lompalánka. Ezenkívül a Dunamedence gazdasági érdekköréhez tartozó kikötők közül Trieszt, Fiume, Varna, Burgas, Konstantinápoly, Saloniki vesznek részt a Budapesti Nemzetközi Vásár víziforgalmi és kikötőügyi csoportjában.

A budapesti tőzsde jegyzései. (Május 9.) Leszámitolóbank 92.6, Kereskedelmi Bank 111.5, Angol-Magyar Bank 92.5, Magyar Hitel 78.4, Pesti Hazai 200, Drasche 26.4, Csáky-Prackfalvi —, Urikányi 129, Rima 95.5, Salgó 53.5, Általános Köszén 727, Beocsini 243, Nasici —, Szikra 203, Ganz-Danubia 116, Magyar Cukor 137, Déli Cukor 101.5, Egis —, Nova 43.9, Temesvári Szesz —, Temesvári Sör —.

A mai és holnapi zárórak. Tegnap érkezett meg a munkaügyi miniszterium utasítása Temesvárra a mai és holnapi zárórak ügyében. Eszerint ma süttörtökön, a borbély- és fodrászüzletek délelőtt nyolc órától tizenkét óráig zárhatnak nyitva, a busiparosok és a borbélyok pedig délelőtt tíz óráig. Pénteken azonban ugy a borbélyok, mint az élelmiszerüzletek kötelesek egész napon át zárva tartani üzletüket. Csüttörtökön egyébként tilos minden látványosság, színház és mozielőadás, valamint a nyilvános helyiségekben a zene. A pénteki hetipiacot szintén szombatra halasztották el.

Megszűnt sztrájk. A Standard hársnyagyárban két hét óta tartó sztrájk megszűnt és május 13-án az összes munkásnők ismét munkába állanak. A munkaügyi felügyelősnél a munkások megbízottai és a gyár vezetősége között folyt tárgyalások tegnap eredményesen fejeződtek be. Megállapodtak arra nézve, hogy a gyár az összes munkásokat visszavesszi, az akkordmunkások bérét három hónap alatt azonban két és tizenkét százalék között redukálja. A bérleszállítás havonta előzetes megbeszélés alapján történik.

Védekeznek a temesvári kereskedők az adósság ellen. A Kereskedők Egyesületének teksztilcsoportja Szenes Dezső elnökletével ülést tartott. Elhatározták, hogy a hitelvédelem céljából központot állítanak föl, amelynek minden kereskedő bejelenti a maga adósságait. A csoport azután foglalkozott a budapesti Frankl-cég szokatlan hirdetésével és elhatározta, hogy a kereskedelmi és iparkamara közvetítését kéri a budapesti kamaránál, hogy a Frankl-cég az ilyen hirdetéstől álljon el.

A mezőgazdasági világválság tanulmányozása. Genfből jelentik: Nickl Alfréd dr. magyar delegátus a Népszövetség gazdasági tanácsának tegnapi ülésén szakértői bizottság alakítását javasolta az egész világon észlelhető mezőgazdasági válság tanulmányozása céljából. A szakértői bizottság munkájának befejezése után a magyar indítvány értelmében külön konferenciára ülnének össze a mezőgazdasági terményeket importáló és eksportáló államok delegátusai.

BUICK

személy és

G.M.C.

6 hengeres gyors teherautók megérkeztek!

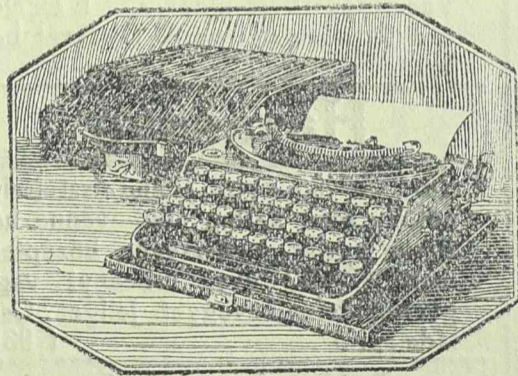
Vezérképviselet és lerakat:

Kovács

kocsigyár autógarageja
TIMISOARA
IV, Strada General Foch 58.

18 havi részletre 18

Ezen világhírű írógép díjtalan bemutatását eszközli, prospektust küld:
REMINGTON KÖZPONT
Timisoara, Bul. Reg. Ferdinand 9.
TELEFON
13-69

REMINGTON PORTABLE

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, jóbarátainkkal és ismerőseinkkel, hogy Plauenben (Németország) hirtelen elhunyt imádott drága egyetlen gyermekünknek

Pistánknek

temetése folyó hó 9-én, csüttörtök délután 5 órakor lesz a zsidó temető halottsházából.

Vajda Márton és neje

Színház

Gyárvárosi műkedvelők a városi színházban

Kétségtelen az, hogy értékes kulturális munka az, amelyet a Gyárvárosi Katolikus Ifjúsági Egyesület végez. A Tigris-utca 6. szám alatti helyiségében összegyűjti az ifjúságot, elszoktatja és távoztatja léha mulatságoktól, tanfolyamokat tart és hasznos szórakoztatásokat nyújt. Ennek a munkának a legjelentékenyebb részét azonban az egyesület műkedvelői gárdája végzi, amelyet maga az egyesület nevelt magának. Ez a gárda lelkiismeretes betanulással olyan tökéletes előadásokat produkál, amellyel részlegül a legnagyobb elismerésre. Hogy az egyesület ilyen hasznos kulturális munkát végez, az kétségtelenül Klank Jenő igazgatónak, Kopácska Pál elnöknek és Megyery József titkárnak az érdeme, akik mellett Dálnoki István rendező, Grossmann József karnagy és G a z d a István báznagy buzgólkodnak fáradhatatlanul.

A Katolikus Ifjúsági Egyesület műkedvelői gárdája most műsorának három legpompásabb darabjával a városi színházba hurcolkodik, ahol szombaton, május 11-én este, vasárnap, május 12-én délután és este tart előadást. Szombaton Harmath Imre és Komjáthy Károly operettjét, a Pillangófőhadnagy kerül színre. A címszerepet Kopácska Pál, az ezredes Rittinger Imre, a mulatságos hadiönkéntest Megyery József, az öreg tábornokot Gazda István alakítja. Az ezredesné brilliáns szerepében mint vendég Holló Mariska lép fel, az erzsébetvárosi műkedvelők jeles primadonnája. A másik női főszerepben pedig a kedvelt Mészáros Juliska tesz tanúságot tehetségéről. Vasárnap Farkas Imrének két operettjét játsszák és pedig délután az Iglói diákokat, este a Nótás kapitányt, mindkettőben a női főszerepet Berger Lenei alakítja. Rajta kívül a nagyobb szerepekben Mészáros Juliska, Kopácska Pál, Hendl Ottó, Gazda István, Megyery József, Karakas Ödön, Degrell Anci, Schmand Gusztáv, Rittinger Imre, Degrell István, Szőke Endre, Mann Aurél, Péter János és Kalmár János lépnek föl. Mindhárom előadásra a jegyek a színház nappali pénztáránál előre válthatók.

Negyven évig a művészet szolgálatában. Budapesti tudósítónk telefonálta: K e r n e r István a magyar királyi operaház főzeneigazgatója és örökös tagja most ünnepli művészi pályafutásának negyvenedik évfordulóját. Ezen alkalomból operáestet rendeznek, amelyen a legkiválóbb operaházi művészek lépnek fel. Az operaház zenészei cigánymaszokban elfogják játszani K e r n e r kedvenc magyar dalát. A nincs cserepes tanyám kezdetű népdalt. Fellép J e r i t z a Mária is, aki magyar diszruhában Radnai Miklós egyik dalát éneklő magyar szöveggel.

Antialkoholista színházi előadás. A Good-Templár rend temesvári csoportja a Pálinka című darabot, amelyet alkoholelleses propagandájába sikerrel állított be, pünkösdi vasárnapján este harmadszor hozza színre a városi színházban. A helyárok igen mérsékelték lesznek.

Sport

Hét temesvári játékos küzd a román válogatott csapatban

Aradi csapat Temesvároft

Ma, esütörtökön, a hősök napjára való tekintettel, semmiféle sportmérkőzés nincsen. Pénteken minden valószínűség szerint Arad válogatott csapata jön át Temesvárra, hogy mérkőzzék a temesvári válogatottal. Szó volt a bécsi Wacker szerepléséről is, azonban ez elmarad. A szövetségi kapitány súlyos helyzetben van a temesvári csapat összeállításánál, tekintettel arra hogy Bukarestben az országos válogatottban hét temesvári játékos szerepel. Ha az aradi mérkőzést a mai nap folyamán perfektuálják, úgy a Kinizsi, a Banatul és a TMTE itthon maradt játékosaihoz állítják össze a válogatott csapatot. A mérkőzés pénteken délután öt órakor a Banatul pályán kezdődik.

A temesvári futballszakosztály az aradi kerülettől érkezett híradás után összeállította tegnap este azt a válogatott csapatot, amely pénteken délután öt órakor a Banatul pályán veszi fel a küzdelmet az aradi válogatottal szemben. A temesvári válogatott felállítását a következők:

Ludvig — Ignuta, Madarász — Hrehus — Pop, Chiroi II — Kiss — Witte, Korony — Chiroi I — Palmer.

Arad válogatott csapata a következőképpen áll fel:

Bayer — Csajka, Columban — Pfeiffer — Braun, Petru — Barbu — Pálinkás, Kemény — Ciulan — Tóth.

A temesvári válogatott összeállítását az adott körülmények között szerencsésnek mondható. A csatársorban a Kinizsi-emberek nem jöhettek számításba, a Kinizsi másirányú elfoglaltsága miatt.

A Kinizsi pénteken délután Aradra rándul, ahol a C. F. R. Gloria vendéges lesz és ott bonyolít le mérkőzést. A Kinizsi legjobbjai az országos válogatottban játszanak és így a mérkőzés kimenetele valószínűleg a Gloria győzelmét eredményezi.

Az ország sportérdeklődése Bukarest felé fordul, ahol pénteken délután méri össze erejét a román válogatott csapat a jugoszláv válogatottal. A mérkőzésnek nagy hordereje van, mert az a Sándor király általi adományozott aranyserlegért megy végbe. A román válogatott összeállítása a következő: Zombori — Steiner, Zorkóczy — Raffinszky — Vogel, Ciolac (mindannyian temesvári játékosok), Boros (Brassó), Tánzer (Temesvár), Subusanu (Bukarest) — Giurgiu — Cipeigan (Kolozsvár).

Amint az összeállításból kitűnik, a bukaresti intéző köröknek nagy bizalmuk van a temesvári játékosok iránt és a tizenegy játékos közül hét temesvárit állítottak a válogatott csapatba. A mérkőzés sorsa attól függ, hogy a csatárok miként találják egymásra. Csakis nagy lelkesedés és minden erőt latbavető játék hozhat a román válogatottnak elfogadható eredményt, mert a jugoszlávok a gyakori nemzetközi mérkőzések során nagy rutinnal tettek szert.

TAC—Dusan Sylni 1:1 (1:0). A második mérkőzést a TAC Versecen a bíró jóvoltából eldöntetlen eredménnyel fejezte be, bár az egész játékidő alatt a temesvári csapat nagy fölényben volt, győzni mégsem tudott.

Apróhirdetések

A hirdetési díj minden egyes esetben előre fizetendő.

Előfizetőink abban a kedvezményben részesülnek, hogy az utolsó előfizetési nyugta felmutatása ellenében havonként egyszer díjmentesen közölhetnek egy tiz szög terjedő apróhirdetést.

Jósnő

megmondja multját, jelenét, jövőjét. Nem csalás. Minden beteljesül. Lakik Temesvár-Józsefváros, Str. lancu Vacarescu (Bem-utca) 23. I. emelet ajtó 7. baloldali lépcső. Diszkrét bejárat.

Házasság

Falun élő 35 éves állami tisztviselő, nőtlen, rom. kath., nőül venne háziasan nevelt, egészséges, középtermetű 22—32 éves urileányt vagy gyermektelen özvegyet. Jelige: „Csáladalapító”. (1831)

Alkalmazás

Inkasszáns óvadékkal, jó fizetés mellett felvétetik. Cim a kiadóban. (2119)

Mindenes szakácsnő kisebb vendéglőbe máj. 15-ére felvétetik. Cim a kiadóban. (2145)

Bejárónő

május 15-re kerestetik. I., Erdő-u. 12, II. emelet. (2126)

Varrólányok

ügyesek, felvétetnek. Misits, Strada Mercur 2. (2132)

Mindenest

ki főzéshez ért, vidéki kisebb háztartásba azonnalra keresek. Cim a kiadóban. (1728)

Allást keres

Órakovnyelést vállal mérlegképes könyvelő. Ajánlatok „Német-magyar” jeligére a kiadóba kéretnek. (2059)

Varrónő

megbízható, házakhoz ajánlkozik. Ott-hon is vállal jutányos áron munkát. Bem-u. 10, I. 18. (2124)

Adás-vétel

Házhelyek az Erzsébetvárosban a Niemetz-kertből, a 3-as villamos végállomásánál. Felvilágosítással szolgál Alföldi Géza dr. (Belváros, Lénau-tér 1, Eisenstädter-ház). (2086)

Egy világos keményfaháló olcsón eladó. Cim: Erzsébetv., Kölcsey-u. 7. (2097)

Olcsó, jó rőfösarut csak Pinténnél vásárolhat. Temesvár-Gyárváros, Fő-utca 42. (2094)

Teli vaskapu

2 m magas, 1,30 m széles, olcsón eladó. II., Rákási-ut 4.

Butor

olcsó, szép és jó, nagy választékban Györfy Testvéreknél, Gyárváros, Rákási-ut 4. (915)

Fehér háló

Singer, sülyesztő varrógép, sezlon, íróasztal, olajfestmények nagyon olcsón eladók. Megtekinthetők: d. u. 5—9-ig. Belváros, Takarékpénztár-utca 4. Morawetz ház. (2005)

Perzsaszőnyegek

nagy és kis méretűek, berendezett utazótáska, állólámpa eladó. Megtekinthetők 9—3-ig. Cim a kiadóban. (2077)

Eladó

fűszer- és élelmiszerüzlet trafikkkal együtt. Cim a kiadóban. (2120)

Ház

600 négyzetöl kerttel eladó. Erzsébetvárosi szőlők, Gyiroki-ut baloldal, Fülöpnél. (2108)

Csillár

és egy kapu eladó. Cim a kiadóban. (2144)

Harmónium

alig használt, 18 változatú, német gyártmány olcsón eladó. Csillag-u. 6. (2125)

Grammofon

lemezek, alig használt eladók. Csillag-utca 23. Bicskei. (2125)

Eladó

világos férfi tavaszi kabát, férfi fehér nadrág és cipők. Megtekinthetők: d. u. 2-4. Hitelbank I., ajtó 3. (2123)

Jégszekerény

alig használt és egy új motorbicikli oldalkocsival eladó. III., Helvét-u. 4. (2123)

Nagy házhely

egészben vagy kisebb részben is kapható és egy kis ház nagy kerttel eladó. Rónac, Deseffy-utca 21. (2138)

Eladó

egy kapubódé portálja ajtóval. Ugyanott egy ajtó tokkal együtt kapható. II., Fő-u. 12. (2141)

Méhkaptár

olcsón eladó. Cim: Varga Béla, Bogdantelep 42. (2142)

Olajmalom

berendezéssel együtt azonnal eladó. Cim: Szegedi-ut, Schäffer. (2143)

Kis családi ház Ujkisodán azonnal beköltözéssel eladó. IV. utca 45 alatt. Érdeklődni: III. ker. Holló-u. 19. (2096)

Lakás

Kiadó

1 szobás szuterén lakás villannyal, vízvezetékkel. Timisoara-Erzsébetváros Hattyu-u. 6. (2150)

Öt szobás

modern lakás, villában, kerttel a belvárosban, azonnal elfoglalható, ugyanott két szuterén, az egyik modern lakás, a másik 16 m hosszú és 6 m széles, világos, raktárnak vagy ipari célokra alkalmas. Cim a kiadóban. (2251)

Egy utcai szoba konyha spei azonnal kiadó. Mehala, Vár-sor 32. (2008)

4, esetleg 5 szobás modern lakás keresek azonnalra, lehetőleg a Belvárosban. Ügynökök díjaztatnak Cim a kiadóban.

Különféle

Pitsch József ajánlja férfiszabó-műhelyét, mely továbbra is Dózsa-utca 11. sz. a. létezik. (2104)

Fagylalt

fagylalt, fagylalt Balogh cukrászdában Bonnáz-utca 20. (2146)

Üzlethelyiség

egy mellékkeliséggel azonnal kiadó I., Erdő-u. 12. sz. Bővebbet a háztulajdonosnál az első emeleten. (2127)

Elveszett

Buczay István pirosigazolványa. Megtaláló a rendőrségen adja le. (2135)

Főkelőségek a világ minden részéből Budapestben

Budapest, május 7.

A május 4-én megnyitott Budapesti Nemzeti Vásár külföldi látogatói között a főkelőség szerepel. Ebből az alkalmából Budapestre érkezett Ohno Kózi, Japánnak Wienben székelt magyarországi követe és neje, Rothe dr. pécsi főpolgármester, valamint dr. Horváth Ödön, a lipcei vásár vezérigazgatója. Budapestben tartózkodik M. Mosnier, francia kereskedelemügyi miniszter, aki kiállításügyi osztályának vezetőjeként személyesen vezeti a vásár francia csoportjának szervezési munkáját. Franciaországból M. Grusson, Gemins de Fer de l'Est főfelügyelő is Budapestre érkezik. Most érkezik Horváth Ödön, a newyorki Magyar-Amerikai Kereskedelmi Kamara elnöke, aki New-York közgazdasági életében nagy és előkelő szerepet játszik. A viziforgalmi csoporttal és kapcsolataival kapcsolatban érkeznek Budapestre Lippert Regierungsrat, Reuburg és Passau, A Popoff mérnök, a magyar kormány képviselőjében és a S. H. S. hajózási egyesület elnöke. Görögországból Vourolou nemzetgazdasági miniszter, Theopoulous államtitkár, Hadjilazarros, a Hellén-Magyar Kamara elnöke, Corones, a Hellén-Középeurópai Árukereskedelmi R. T. igazgatója, Kanelopoulos Hellén Ipari Tröszt igazgatója érkeznek a vásárra. Május 3-án a vásár látogatóinak az öt legelőkelőbb svéd napiteherkészítője érkezett Budapestre. A látogatók közül, ahol Magyarország expozíciója mind fokozottabb mértékben megteremtődött. Budapestre érkezik Morland, az indiai tengerészet ve-

zérkari főnöke és felesége, Sir William Phillips, a madrasi legfelsőbb bíróság elnöke és Lady Phillips, Mr. C. A. H. Edwards, az indiai államasutak igazgatója, aki vasuti megrendelések ügyében keresi fel a vásárt. Az indiai vendégek nagyszámú kísérettel érkez-

nek Budapestre. Velük együtt Budapestre érkezik Ludwig Jenő keletindiai m. kir. konzul is. A felsorolt notabilitások látogatásán kívül kb. 100-100 személyes társas utazásokat szerveztek a vásár ausztriai, olaszországi és franciaországi tb. képviselőket.

Rádió

Műsor:

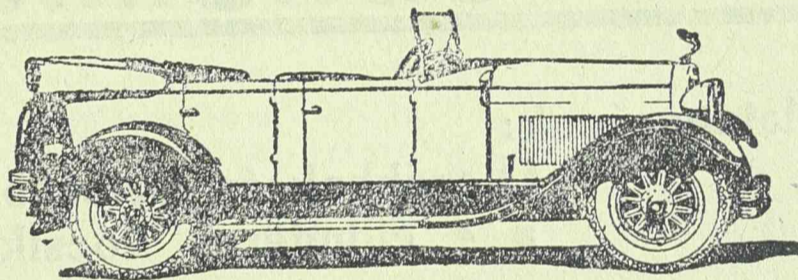
Csütörtök. (Május 9.) Budapest. 10 óra: Református istentisztelet. 11 óra: Görög-katolikus istentisztelet. 12 óra: Az opera tagjaiból alakult zenekar hangversenye, melyen Goda Gizella operaénekesnő működik közre. 4 óra: Medgyaszay Vilma magyar dalokat énekel. 5 óra 40: Elhalt magyar nótaszerzők dalait éneklő K. Eitner Irén és Szedő Miklós a Városi Színház tagjai. 7 óra 30: A parasztbecsület és Bajazzók című operák előadása. 10 óra 30: Katonazene. **Bécs.** 11 óra: Kamarazene. 4 óra: Zenés groteszkek, dalok és kuplék. 6 óra 45: Szórakoztató zene. 8 óra: Balettzene. **Belgrád.** 8 óra: Rádiókvartett hangversenye. 9 óra 45: Harmonikahangverseny. **Breslau.** 4 óra: Szórakoztató zene. 6 óra 30: Hegedűhangverseny. 10 óra 30: Táncczene. **Kattowitz.** 6 óra: Délutáni hangverseny. 8 óra: Esti hangverseny közvetítése Posenből. **Leipzig.** 2 óra: Gramofónhangverseny. 3 óra: Vidám történetek és dalok. 4 óra 30: Zenekari hangverseny. 7 óra 30: Német szerelmi dalok. **München.** 3 óra: Egykezü citteraművész hangversenye. 4 óra: Szórakoztató zene. 6 óra: Zongorahangverseny. 7 óra 30: Katonazene. 9 óra: Szimfonikus zenekari hangverseny. **Stuttgart.** 4 óra: Délutáni hangver-

seny. 7 óra 20: Meyerbeer Az afrikai nő című operájának előadása. **Péntek. (Május 10.) Budapest** 9 óra 15: A szalontrio hangversenye. 12 óra: Cigányzene. 5 óra 40: Zenekari hangverseny különféle operettekkel. 7 óra 25: Előadás az egyetemes zene történetéről. 9 óra: Esti hangverseny Zech Aglaja bárónő zongoraművésznő, Weltmann Rózi hegedűművésznő és Ecker Szidi énekesnő közreműködésével. 10 óra 30: Kamarakórus. 11 óra 30: Cigányzene. **Bécs.** 11 óra: Zene. 4 óra: Szórakoztató hangverseny. 8 óra: Részletek modern operettekkel. **Breslau.** 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra 15: Szimfonikus zenekari hangverseny. **Frankfurt.** 5 óra 35: Délutáni hangverseny. 8 óra 15: Zenekari hangverseny. 9 óra 15: Kamarazene. **Hamburg.** 4 óra 15: Táncczene. 8 óra 10: Suppé A szép Galathea című vígoperájának közvetítése. **Leipzig.** 3 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: Három melódrama előadása. 9 óra: Hegedűszonáták. **Milano.** 4 óra 30: Gyermekkarének. 5 óra: Jazz-band. 8 óra 30: Szimfonikus zenekari hangverseny. 11 óra: Jazz-band. **München.** 4 óra 30: Kamarazene. 8 óra: Énekhangverseny. 8 óra 30: Oscar Wilde Flórenci tragédia ei-

VIZUMOK

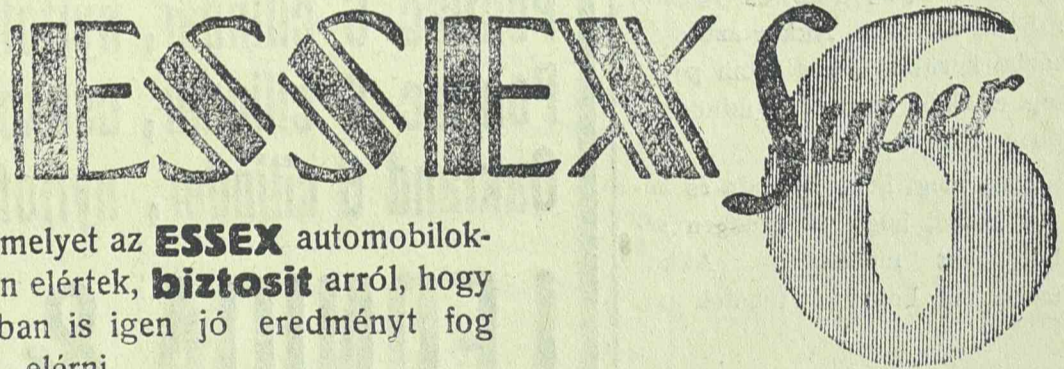
és bármely más megbízás HERZL, Bem-utca 28. Telefon 16-04, vagy LÖBL könyvkereskedés, Strada Alba Iulia. Telefon 11-60 (586)

mű szimfóniának előadása. **Zágráb.** 5 óra 15: Szórakoztató zene. 8 óra 35: Dal- és áriaest. 10 óra: Könnyű zene. **Szombat (május 11.) Budapest.** 9 óra 15: Katonazene. 12 óra: Déli hangverseny Czako Leona énekművésznő, Sankoly István hegedűművész és Pongrácz László zongoraművész közreműködésével. 4 óra: Előadás a cserkészjelvény jelentőségéről. 5 óra 10: Előadás az augusztusban Budapestben tartandó nemzetközi eszperantó kongresszusról. 5 óra 40: Előadás a táncról. 7 óra 20: Zathureczky Ede hegedűművész hangversenye Dióssy Edit operaénekesnő közreműködésével. 8 óra 40: A Sári bíró vigjáték előadása Rákosi Szidi jubileuma alkalmából. 11 óra: Cigányzene. **Bécs.** 11 óra: Zene. 6 óra 50: Dvorzsák-dalok. 7 óra 30: Opera-előadás. **Breslau.** 4 óra 15: Új tánczene. 8 óra: Dvorzsák-dalok. 9 óra 40: Szórakoztató zene. 10 óra 30: Táncczene. **Brünn.** 7 óra: Zenekari hangverseny. 8 óra 40: Mozart hegedűhangverseny. 9 óra: Operettzene. **Frankfurt.** 4 óra 35: Szórakoztató zene. 7 óra 30: Umberto Urbano áriaestje. Útána tarka-est. 10 óra 30: Táncczene. **Hamburg.** 4 óra 15: Az indiszkrét riporter. 5 óra: Keringő-délután. 8 óra: Vidám est. **Leipzig.** 4 óra 30: Szórakoztató zene. 8 óra: A májusi királynő című opera előadása. **München.** 5 óra 30: Georg Grauert baritonista hangversenye. 8 óra: Tarka-est. 10 óra: Táncczene. **Suttgart.** 3 óra: Délutáni hangverseny. 4 óra: Szórakoztató zene. 8 óra: Tarka-est. 10 óra: Táncczene.

Az **ESSEX**-művek Detroitban (Amerika) naponta 2000 automobilt gyártanak, melyeknek 80%-át Amerikában adják el.

Angolországban 1928. évben az amerikai importált autók 50% volt:

Azon nagy eredményt, melyet az **ESSEX** automobillal az egész világon elérték, **biztosít** arról, hogy ezen márka Romániában is igen jó eredményt fog elérni.

Új árak:

Hogy az Essex Super Six automobillal Romániában is népszerűvé váljanak, az új vezérképviselő egész különleges árakat állapított meg:

Touring Phaeton	Lei 180.000	volt ára	195.000
Coach	„ 220.000	„ „	245.000
Sedan	„ 240.000	„ „	260.000

kompletten felszerelve beleértve az első és hátsó lökhárítót és egy komplett rezervakerékkel.

Előnyös fizetési feltételek!

Új vezetőség:

Az **ESSEX**-automobil igen erélyes vezető kezében van. Nemcsak az idejében és a következő évre, hanem addig az ideig, míg kocsija tart, számíthat arra, hogy a **HUDSEXWAY** a legjobb service-szolgálatot teszi. Minden alkatrész mérsékelt áron, mindenütt kapható lesz, az egész országban megállapított egységes áron.

Vezérképviselő Románia részére:

HUDSEXWAY,
București, Calea Victoriei 59.

Autorizált helyi képviselők:

- Timișoara,** Schaar és Hámory, Calea Aradului. Telefon 9-64.
  - Arad,** Fried Motor Car Co., Strada Alexandri 7.
  - Satu-Mare,** Automobilia S. A.
  - Cluj,** Automobilia S. A.
  - Lugoj,** Bruder-garage.
  - Medias,** Connerth Henrik.
  - Brașov, Fogaras, Odorheiu, Speil** Ernst, Brașov, Str. Mihail Weiss 1.
- és az ország minden jelentősebb helyén.

Megkövült szívek

Írta: BERKES LÁSZLÓ

15. Folytatás

Délután Terka egy kicsit tovább aludt a rendesnél és Márta egyedül sétált a parkban. Annaira el volt merülve gondolataiban, hogy nem is vette észre, hogy kilépett a park kapuján és az erdőbe került. Ott járt az erdő útjain és egyre beljebb került oda. Gondolataiból hirtelen egy hang zavarta föl.

— Kisasszony, — mondotta egy sötét tekintetű, rongyos ruhájú ember és pedig Márta legnagyobb meglepetésére németül, — segítsen rajtam. Ön német, miként én, aki elég könnyelmű voltam, hogy ebbe az országba jöttem, ahol most éhen halhatok a családommal együtt.

Márta meglepődött, de csakhamar erőt vett magán és nyugodt hangon válaszolt:

— Jó ember, szívesen adnék magának valamit, azonban nincsen nálam pénz. Jöjjön majd el a kastélyba.

A toprongyos ember keserűen fölkacagott.

A kastélyba? Próbálnék csak odamenni, tudom, hogy rám uszítanak a kutyákat. Most segítsen rajtam.

— De hogyan, ha nincsen nálam semmi?

— Adja ide nekem a nyakláncát. Majd begyaloglok vele a városba, eladom és kenyeret veszek az árán.

Ezzel hirtelen Márta felé lépett, aki ijedten hátrált és felsikoltott.

Abban a pillanatban azonban ketté váltak az erdei utat szegélyező bokrok és azok közül Mednyánszky Adorján báró lépett elő.

— Mi van itt, mi történik itt? — kérdezte a fiatalember meglepetve.

Odaállott Márta mellé, aki önkéntelenül belekapaszkodott a karjába. A leány azután elmondta kalandját a támogatást kérő emberrel és szavait azzal fejezte be, hogy Adorján ne bántsa a szegény embert, hanem adjon neki egy kis alamizsnát és engedje útjára menni.

— Csak ne szépitse a kisasszony a dolgot, — szólt bele az idegen, — mondja meg csak nyugodtan és igazán, hogy rabolni akartam. Akkor aztán én a fogházba kerülök, a családom pedig a község nyakán marad és mindnyájan szépen el leszünk látva.

— Mondja meg, hogy kicsoda és hogyan jut hozzá, hogy az erdőben sétáló hölgyeket molesztálja. Akkor majd meglátom, hogy mit tehetek magáért.

Erélyes hangon beszélt Mednyánszky báró a szegény emberrel, akivel szembe fordult. A megszólított levette a kalapját és alázatos hangon válaszolt:

— Német ember vagyok uram, Württembergből való. Kertész vagyok. Odahaza nem tudtam boldogulni és hagytam magamat rábeszélni, hogy

jöjsek Magyarországra. Azt mondtak nekem, hogy itt az uradalmakban jól keresnek a kertészek, azonban én minden utánjárásom mellett nem tudtam még muakát kapni. Községből községbe vándoroltam a családommal, közben el kellett adnunk mindent, amit csak lehetett, hogy enivalónk legyen. A feleségem belebetegedett a sok nyomorúságba, a gyermekeim pedig éhen fognak pusztulni.

Az ember az őszinte kétségbeesés hangján mondotta el mindezt. Márta figyelt a szavaira és csak most vette észre, hogy az arc mennyire fakó és beesett.

Mednyánszky Adorján a zsebébe nyúlt és abból egy nagyobb ezüstpénzt vett elő, amelyet az embernek nyújtott.

— Mondja meg nekem a nevét és a lakását és ha igaz mindaz, amit nekem elmondott, akkor kaphat nálam alkalmazást. Birtokomon éppen szükség van egy kertészre, azonban mielőtt magát fölfogadnám, előbb érdeklődni akarok utána.

Az ember megmondotta a saját nevét és a szomszéd falut is megnevezte, amelyben a családjával lakott. A szemében egyszerre jelent meg a hála, az öröm és a remény. Megragadta a báró kezét és meg akarta csókolni.

— Hagyja csak azt, nem vagyok én püspök, — háritotta el magától a hállakodást a báró, — néhány nap múlva majd elvállik, hogy mit tehetek magáért.

Ezzel kézen fogta Mártát és megfordult, hogy a kastély felé menjen.

— Istennek adok hálát, — rebegte Márta, — hogy ön engem kimentett abból a kellemetlen helyzetből.

— Tényleg Isten akarata volt, hogy az erdőn keresztül jöjsek. A dolog úgy történt, hogy lovam elvesztette az egyik patkóját és azért lent hagytam a faluban a kovácsnál, hogy patkolja meg és hozza föl a kastélyba. Magam aztán gyalog indultam meg és pedig az erdőn keresztül. Azért választottam ezt az utat, mert ez rövidebb, másodszor pedig sokkal árnyasabb, mint az országut.

— Még most is reszketek, ha rágon dologk arra, ami történt, — mondott Márta és szorosán a báróhoz simult.

— Ne féljen, Márta, hiszen itt vagyok mellette, — bátorította Mednyánszky a fényt és a karját a derék köré fonta.

Márta szótlanul tűrte a védelmező ölelést és úgy érezte, hogy a szíve sokkal hevesebben dobog most, mint azokban a percekben, amikor egyedül volt az erdőben azzal a szegény emberrel. Úgy érezte, hogy most sokkal nagyobb veszedelem fenyegeti, mint a német. Aztán gyengéden kiszabadította magát az ölelésből. Tekintetük egy pillanatra egymásba kapcsolódott, az után hangtalanul folytatták útjukat.

Terka grófnő nagy örömeződéssel fogadta vőlegényét, azonban nem győzött csudálkozni azon, hogy az egész este miért olyan hangtalan. A társalgás tényleg nagyon vontatott volt. Se Márta, se a báró nem tett említést az erdei esetről. Mintha titokban összebeszéltek volna, hogy a dologról hallgatnak. Mednyánszky mindössze azt említette, hogy valamely napon meg akar látogatni az egyik közeli faluban egy szegény családot és megkérdezte Terkát, hogy hajlandó volna-e elkísérni. Terka örömmel vállalkozott arra és a grófnő figyelmeztette, hogy vigyen majd annak a szegény családnak egy kis élelmet é ruhásműt is. A grófnő még kijelentette azt is, hogy a jegyepárt Mártát fogja elkísérni.

Két nap múlva aztán meg is csinálták a kirándulást. A falu, amelyben a kertész lakott, két mértföldnyire volt a Bélték-uradalomtól. A német kertész lakása a falu szélén egy kis dűlődező kalyiba volt. Mikor a hintó megállott, a báró leugrott és lesegített Mártát. Terka a kocsiban maradt, mert nem akarta, hogy a szegény emberek sajnálkozzanak rajta a vakság miatt.

— Siessetek, ne maradjatok sokáig, — szólt utána Adorjának és Mártának, akik a konyhá felé mentek.

Márta magával vitte a csomagot, amelyben benne voltak az ajándékok, melyeket a szegény családnak szánt. Miközben a házikó felé haladtak, a báró elmondta, hogy egyik gazdatiszja érdeklődött a kertész után és megtudta, hogy használható és szakmájában értő ember.

— Szeretnék rajta segíteni, — mondotta, — már azért is, mert német, miként kegyed, Márta kisasszony.

Házhelyeket

legolcsóbban vehet Ujkissodán, a vilamos megállótól 10 percnnyire fekvő telepen □-ölenként 100 lei, 155 □-öl 15.500 lei, mely összeget részletben kamatmentesen törlesztheti, tehát egyheti részlet csak 250 lei. Siessen, míg a készlet tart! Érdeklődjön Ternyancsev Tivadárnál, IV., Horváth Boldizsár-utca 3. (1658)

Nagy árleszállítás Pontiac és Oakland- automobiloknál

Főtulajdonságuk:

Olcsóbbak és tartósabbak
a 4 cilinderes kocsiknál.

ÁRAK:

Pontiac 6 cilinder, nyitott Lei 160.000.—
Pontiac 6 cilinder, csukott Lei 210.000.—
Oakland 6 cilinder, nyitott Lei 265.000.—

LEONIDA & Cie. S.A.

Timisoara
Bulevardul Regina Maria No. 4
Telefon 17-32

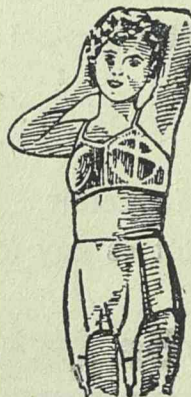
Orvosi vizsgálóasztalok

műtőasztalok, kertiszékek és garnitúrák nagyon olcsón kaphatók a

Vas- és Rézbutorogvár

telepén. Erzsébetváros, Templom-tér
a román templom mellett (138)

TELEFON: 18-31

Legújabb modellek. Duvásasztéku raktár.

Haskótók, beujós gummifűző, kombinéfűző, csipőformáló, melltartó, gummiharisnyák minden hosszúság és nagyságban.

Mérték utáni rendeléseket készít minden kivételben, mint e szakmában speciálista

WEISSBERGER ELISE

modern hig. nőcikkék műterme
Temesvár-Józsefváros, Bul. Carol 15. (Hunyadi-ut és Külti-tér sarkán)